

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjem Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEČAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

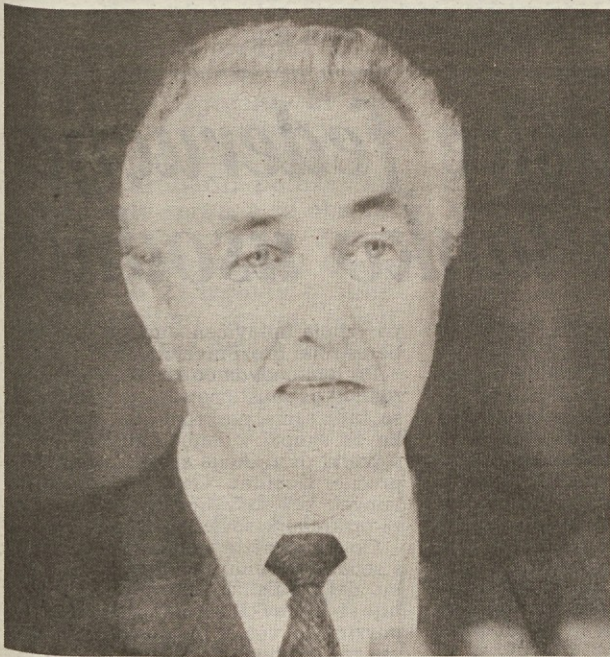
Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 296 (13.829)

Trst, sobota, 29. decembra 1990

Premier Marković devalviran dinar za približno 30 odstotkov

Novo leto - nov dinar

*Nov tečaj jugoslovanskega denarja bo s 1. januarjem 9 dinarjev za 1 nemško marko
Inflacija naj bi se v prihodnjem letu gibala med 30 in 40 odstotki, če bodo omejili porabo*



Predsednik jugoslovanske vlade Ante Marković

JANJA KLASINC

BEOGRAD — Tisto, o čemer se je zadnji me-
sec dni, še zlasti pa zadnje dni šušljalo po celi
Jugoslaviji, se je tudi zgodilo. Včeraj popoldne
je namreč zveznemu parlamentu jugoslovanski
premier Ante Marković sporočil, da bo s 1. janu-
arjem, po včerajšnjem sklepu zvezne vlade, dinar
devalviran. Sedanji odnos z nemško marko, na
katero se dinar navezuje, in ki znaša 1:7, se bo po
novem letu spremenil v odnos 1:9.

Beograd in Jugoslavija v celoti pa zadnje dni
nista govorila samo o tečaju dinarja. Mnogo se je
ugibalo o tem, ali bo predsednik jugoslovanske
vlade sploh obstal. Namreč, vprašanje ni bilo v
tem, ali bodo njego odstop zahtevali iz kakšne
ali več republik. Večji problem je bil to, ali ne
bo odstopil premier sam. Namreč, že več kot pol
leta se proti Markovičevi vladi vodi ostra kam-
panja iz treh najpomembnejših jugoslovanskih
republik: Srbije, Hrvaške in Slovenije. Krilatica,
da nekdanja kraljevina SHS leta 1990 ruši zvez-
no vlado, je še kako resnična. Toda, rušiti ali
zrušiti ni isto. Namreč, objektivno gledano, v da-
našnjih časih cepljenja Jugoslavije in poudarja-
nja republiških interesov, nikomur ni v interesu,
da bi Marković res padel, saj bi bil to res lahko
konec Jugoslavije. Na sinočnjem predsedstvu dr-
žave, katerega so se udeležili tudi vsi republiški

predsedniki razen gospoda Tudjmana, je bil
menda ostro za Markovičev odstop samo Slobodan
Milošević. Delno, a vendar ne enako zagreto
so ga menda podpirali tudi predstavniki Vojvo-
dine in Črne gore. V Beogradu se sliši, da je to
zato, ker ima Milošević že pripravljenega člove-
ka za Markovičevo mesto. To naj bil bil dr. Os-
kar Kovač, ekonomist, ki je bil v Jugoslaviji pre-
cej cenjen, po tistem, ko pa ga Ante Marković ni
sprejel v svojo vlado, pa je popolnoma izgubil
ves ugled, saj je postal eden glavnih Milošević-
vih ljudi, ki branijo družbeno lastnino in sociali-
zem.

Kakorkoli že, Ante Marković včeraj ni odsto-
pil. Še v naprej misli nadaljevati politiko svoje
vlade. Ta pa je jasna. Tržno gospodarstvo, pri
čem je treba uveljaviti, poleg trga blaga, ki je
že zaživel, tudi trg delovne sile in kapitala, ki še
stojita. Zagotoviti je treba konvertibilnost dinar-
ja, učinkovito devizno in denarno politiko, pora-
bo je treba zadržati v okvirih dogovorjene politi-
ke, v dobršni meri pa je treba tudi sanirati ban-
čno in denarno politiko. Marković je nekajkrat
tudi opozoril, da je jugoslovanska državna bla-
gajna prazna. Za to so krive predvsem republike,
ki ne upoštevajo nobene finančne discipline do
federacije in tisto malo denarja, ki ga imajo, za-
držujejo v svojih republiških blagajnah. Zani-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Pasquarelli prepovedal oddajanje intervjuja s Sadamom

RIM — Generalni direktor
RAI Gianni Pasquarelli je za-
hteval od direktorja televizij-
skega dnevnika TG1 Bruna
Vespe, naj ne pošlje v oddajo
intervjuja z iraškim diktator-
jem Sadamom Huseinom, češ
da bi v sedanjem političnem
trenutku, ko je Italija začasni
predsednik Evropske skupnos-
ti, intervju utegnil imeti nega-
tivne politične odmeve.

Vespa je zahteval pogovor s
Pasquarellijem, do katerega
bo prišlo takoj po novem letu.
Direktor TG1 je v svoji izjavi
tudi opisal težave, ki jih je
imel zato, da bi lahko dobil
intervju s Sadamom.

Solidarnost z Brunom Vespo
in ogorčenje nad cenzuro, ki
jo izvaja direktor Pasquarelli
so izrazili sindikalni odbori
novinarjev televizijskih in ra-
dijskih dnevnikov ter obenem
izrekli zaskrbljenost nad svo-
dobo informacije v državni te-
levizijski hiši.

V Zalivu se ob diplomatskem molku nadaljuje psihološka vojna med Washingtonom in Bagdadom

Rumeni alarm za ameriške čete Nova ladijska eskadra v Zaliv

BAGDAD, WASHINGTON — Minus
osemnajst: tako se lahko glasi odštevanje,
ki ga delajo v najvišjih diplomatskih kro-
gih v Bagdadu in Washingtonu, ko čakajo
na usoden datum 15. januarja prihodnjega
leta, ko zapade ultimatum OZN Iraku za umik
zasedenega ozemlja Kuvajta. Vendar je
včeraj diplomatska dejavnost povsem
usahnila, zato pa so se stalno vrstila maj-
hna psihološka in besedna »špikanja«.

Že v dopoldanskih urah so v ameriški
bazi v Savdski Arabiji uvedli »rumeni
alarm«, ki je kar drugi v stopnji alarmov
(najnižji je beli, najvišji pa rdeči, ki prav-
zaprav pomeni, da smo prav na robu voj-
ne). Z radarjem so namreč zaznali izstrelit-
ev rakete zemlja-zemlja v iraškem zrač-
nem prostoru. Vest je kmalu nato potrdila
iraška vlada, njen glasnik pa je tudi dodal,
da so za štiri ure »zaradi vojaških mane-
rov« zaprli iraški zračni prostor.

Psihološka vojna se torej nadaljuje s pol-
no paro in zadobiva nove odtente. V okvi-
ru slednje je včeraj ameriški predsednik
George Bush dejal, da ne bo naredil nobe-
nega kompromisa s Sadamom Huseinom,

iraški minister za informacijo Latif Nassif
pa je kot odgovor v nekem intervjuju za
ameriško televizijsko mrežo ABC dejal, da
je »iraška vlada sposobna in pripravljena v
vsakem trenutku braniti svoj narod«.

V psihološko vojno se je vključil tudi
iranski predsednik Rafsandžani, ki je vče-
raj na neki tiskovni konferenci v Teheranu
med drugim dejal, da se ni »Irak ničesar
naučil od zgodovine. Še nikdar se ni neka
okupacija tuje države končala pozitivno...«.
Rafsandžani je svoj poseg zaključil z zahte-
vo, naj Irak umakne svoje vojaške sile iz
zasedenega Kuvajta, obenem pa je pozval
tudi ZDA, naj takoj odpokličejo svoje voja-
ke iz Savdske Arabije.

Včeraj je iz pomorske vojaške baze v
Norfolku v Virginiji odplovalo kar 17 ameriš-
kih vojnih ladij, med katerimi sta tudi dve
letalonosilki (Roosvelt in America). V Zaliv
bodo priplule predvidoma v sredini janu-
arja, prav takrat torej, ko naj bi se začelo
»zares«. Obenem je Pentagon objavil novi-
co, da bodo čimprej cepili ameriške voja-
ke, ki se odpravljajo v Zaliv s protibakte-

rijskim cepivom. V Washingtonu so na-
mreč prepričani, da se bo Irak v primeru
vojne poslužil najsodobnejših bakteriološ-
kih orožij, med katerimi tudi tistih, ki po-
vzročajo tifus in kolero. Problem je sicer,
kako cepiti tako maso ljudi, ki jih pred-
stavlja 300 tisoč ameriških vojakov, ki se
že nahajajo na kraju dogajanja in drugih
130 tisoč, ki se tja šele odpravljajo, vendar
pa računajo, da bodo uspeli opravili popol-
no cepljenje.

Medtem se je prvič zgodilo po petin-
dvajsetih letih, da je bila Velika Britanija
prisiljena vpoklicati 390 civilnih rezervis-
tov v vojsko, ter jih nato poslati v Zaliv.

Po drugi strani naj bi se v iraškem vele-
poslaništvu v Moskvi zglasilo več tisoč
oseb (!), ki bi se radi kot prostovoljci vklju-
čili v vojsko Sadama Huseina. Zanimivo je,
da je med prostovoljci mnogo upokojenih
vojakov, intelektualcev in delavcev.

Edini žarek upanja je torej včeraj pred-
stavljaj odhod v Bagdad jugoslovanskega
zunanjega ministra Budimira Lončarja v
svojestvu predsednika neuvrčenih držav.

Obvestilo bralcem

Iz tehničnih razlogov današnje-
mu dnevniku nismo mogli priloži-
ti običajne televizijske priloge.
Priloga bo izšla v jutrišnji novolet-
ni številki, ki bo, kot je navada
Primorskega dnevnika, veliko bolj
bogata od običajnih vsakodnevnih
številčkov časopisa. Poleg televizijske
priloge in poročanja o vsakodnev-
nem dogajanju bo v nedeljski šte-
vilki še: celoletni horoskop, ki ga
je pripravil Kozmoastro, zanimiv
zapis o Mariji Tereziji in Trstu,
katerega avtor je dopisnik london-
skega Timesa John Earle, napoved
tradicionalnih izletov Primorskega
dnevnika s podrobnim programom
potovanja, opozorilo na nekatere
pomembne obletnice in še drugo za-
nimivo branje.

Več kot 200 vozil vpletenih v verižnem trčenju pri Milanu

MILAN — Na avtocesti med Milanom in
Bergamom je včeraj ob pol enajstih dopoldne
pri Cavenagu prišlo do množičnega verižnega
trčenja, ki je terjalo eno smrtno žrtev in kakih
petdeset ranjenih, med katerimi so številni v
kritičnem stanju.

Po prvih ugotovitvah je vsemu botrovala
gosta megla, spolzko cestišče in pretirana hit-
rost. Najprej naj bi nenadno zavrl neki šibkejši
avtomobil, ker se je baje zanašel v še gostejši
megli. Vozilo, ki mu je sledilo, se je zaletelo
vanj, drug za drugim pa so se v prve razbitine
zaletavali drugi, nekatere je zaneslo celo na
drugo cestišče, tako da je bilo v verižnem tr-
čenju vpletenih več kot 200 osebnih avtomobi-
lov in tovornjakov.

Avtocesta je bila na tem odseku zaprta v
obeh smereh več kot štiri ure. V reševalni
akciji je sodelovalo na desetine rešilcev, ga-
silci pa so s 30 vozili odstranjevali razbitine z
obeh cestišč.

Megla in poledica pa sta včeraj terjali šte-
vilne nesreče v skoraj vsej severni Italiji. Tudi
na tabeljski cesti je nekaj vozil zaneslo s ces-
tišča, da so se znašli v jarkih. K sreči je vse
minilo brez hujših posledic, gmotna škoda pa
je bila kljub temu precejšnja.

Zaman so bili torej pozivi na previdno
vožnjo in opozorila pri vstopnih postajah, kjer
navajajo omejeno vidljivost zaradi megle in
odseke, kjer je nevarnost poledice. Vozniki so
tudi tokrat krepko pritiskali na plin kljub ne-
kajmetrski vidljivosti.

Vse do novega leta bo po meteoroloških
napovedih zaradi visokega pritiska in toplot-
ne inverzije nad Padsko nižino megla iz dne-
va v dan gostejša. Temperatura bo še nekoli-
ko padla, tako da ne izključujejo poledice na
bolj osončnih cestnih odsekih in na viaduktih.
Previdnost v teh prazničnih dneh je torej ob-
vezna.



Ameriška oklopna patrolja v savdski puščavi

Nova politična »kriminalka«, ki buri vode znotraj večine Spori med vlado in liberalci zaradi volilnih referendumov

RIM — Med liberalci in vlado so izbruhnila ostra nasprotja v zvezi z odločitvijo, ki naj bi jo sprejel ministrski svet 17. novembra letos in v kateri je zapisano, da bi se vlada pritožila pri ustavnem sodišču, če bi prišlo do razpisa treh referendumov v zvezi z volilnim sistemom. Podtajnik pri predsedstvu vlade Cristofori trdi, da je bila taka odločitev sprejeta soglasno, liberalni ministri s Sterpo na čelu pa trdijo, da o tem niso ničesar vedeli. Obeta se nam torej prava politična »kriminalka«, ki bo lahko vplivala na odnose v večini.

Včeraj je Cristofori z uradnim sporočilom objavil del zapisnika s spornega zasedanja ministrskega sveta. V njem je dobesedno zapisano: »Ministrski svet že zdaj odloča, da se bo takoj pritožil na ustavno sodišče, čim bo objavljeno sporočilo o referendumih. Ta odločitev je bila sprejeta soglasno.« Toda Sterpa je včeraj odločno zatrjeval, da o vsej stvari ni vedel ničesar in je zato treba o vsej stvari ponovno razpravljati. Tesni Andreottijev sodelavec Pomicino pa takoj odgovarja in trdi, da se dobro spominja, da je Sterpa takrat sedel ob njem. Tudi ta mu ni ostal dolžan in je Pomicinov »dober spomin« pospremil z ugotovitvijo, da sam vedno sedi ob Pomicinu, ker je tam pač njegovo mesto. Sterpa je še dejal, da dvomi, da bi se lahko Pomicino tako dobro spomnil, ali je bil tam prisoten ali ne. »Zanesljivo pa

vem, da o stvari nismo razpravljali in da jaz o njej nisem vedel ničesar,« je zaključil minister Sterpa.

Ob vsem tem so bili zelo kritični komunisti, ki to dejanje ocenjujejo kot »politično resno«, ravnanje vlade pa kot »formalno nekorektno in nesprejemljivo.« Tajništvo KPI posebej poudarja, da v nobenem sporočilu ministrskega sveta ni sledu o morebitni razpravi in odločitvi v zvezi z volilnimi referendummi.

Toda ta odločitev razdvaža tudi večino in tudi nekatere stranke v njej. Če liberalci tej odločitvi nasprotujejo, pa jo odločno zagovarjajo socialisti. Tajništvo PSI je v posebnem sporočilu ocenilo, da je odločitev vlade povsem na mestu, saj »vlada mora ukrepati, kadar obstaja sum, da je lahko neka zahteva po referendumu neustavna.«

Razdeljena pa so mnenja znotraj KD. Andreottijevi in Forlanijevi pristaši vlado zagovarjajo, zelo kritična pa je levica, ki daje razumeti, da »sta ministrski predsednik in tajnik stranke padla pod vpliv socialistov.« Tudi združenje ACLI poudarja, da taka vladna odločitev predstavlja hud pritisk na ustavno sodišče. S tem v zvezi je predstavnik demokristjanske levice Cabras še dejal, da za tistimi, »ki so za bojkot referendumov, stojijo iste osebe, ki na ves glas zagotavljajo, da je vsa Italija za predsedniško republiko.«

G. R.

Huda nesreča pri Madridu



MADRID — Včeraj se je na avtocesti med Madridom in Vigom zgodila srbhljiva prometna nesreča (na sliki AP), v kateri je izgubilo življenje enajst oseb, 35 pa je bilo ranjenih, od katerih je nekaj v smrtni nevarnosti. Po prvih analizah nesreče, je šofer javnega vozila na blagem ovinku izgubil nadzor nad avtobusom, ki je najprej podrl semafor, nato predrl ograjo in zgrmel na spodnje cestišče. Razloge nesreče še raziskujejo

Židovski terorist je ranil z rafalom tri Palestince



JERUZALEM — Žide in Palestince vedno bolj ločuje zid slepega sovraštva. Prejšnjo noč je neznanec v neki vasi nedaleč od židovske naselbine Guš Etzion med Hebronom in Betlehemom v Cisjordaniji z rafalom težko ranil nekega 40-letnega palestinskega zdravnika, krogle pa so oplazile tudi neko Palestinko in njeno komaj 9-mesečno hčerko.

Po pričevanju ženske je vanje streljal moški v uniformi iz avta z izraelskim evidenčnim tablico. Kasneje je s telefonskimi pozivi dnevniku Jedit Aharonot, izraelski televiziji in radijski postaji izraelske vojske odgovornost prevzela od sedaj neznana skupina »Sionističnih maskevalcev«, ki je obenem napovedala še hujše napade proti Palestincem. Izraelski obrambni minister je napad obsodil kot zločinsko dejanje in obljubil, da bodo storili vse za izsleditev krivcev.

Na sliki (telefon AP): težko ranjenega zdravnika so prepeljali v jeruzalemsko bolnišnico.

Vrsta nevšečnih vprašanj admiralu Stanetu Brovetu

BEOGRAD — Med včerajšnjim zasedanjem jugoslovanske skupščine v Beogradu je slovenski poslanec Vilko Jelen namestniku zveznega sekretarja admiralu Stanetu Brovetu zastavil več vprašanj. Zanimal je, naj mu odgovori, v kateri skupščini oziroma skupščinah republik delujejo ilegalne teroristične organizacije, katere so te republike, kako se imenujejo organizacije in po katerih merilih so te organizacije ilegalne, saj, kot pravi, če delujejo pod okriljem kakšne skupščine, imajo verjetno tudi njeno legitimnost.

Poslanec Jelen je zahteval tudi pojasnilo, na temelju katerih meril

so te organizacije teroristične in katere akcije so doslej izpeljale. Vprašal je, kakšna je vojaška »oznaka« za delovanje skupin, ki so na javnih cestah izvajale diverzantske akcije (miniranje, postavljanje barikad, ropanje družbene lastnine oziroma JLA).

Vilko Jelen je zahteval pojasnilo pojmov »izdaja in kapitulacija« in kdo se ukvarja s temi dejavnostmi. Njegovo zadnje vprašanje je bilo: ali po Brovetovem prepričanju obstajajo stične točke med pojmi izdaja, kapitulacija, terorizem in pravica naroda do samoodločbe, vključno s pravico do odcepitev.

● Novo leto - nov dinar

NADALJEVANJE S 1. STRANI

miv je podatek, da je predvčerajšnjim prispelo v zvezno blagajno okoli milijon dolarjev, vsak dan pa bi moralo vanj prihajati od 300 do 400 milijonov dolarjev. Tako so močno ogrožene vitalne funkcije države. Ustvarjena je takšna erozija sistema, da v primeru, če se ne zaustavi, nobena makroekonomska politika ne bo mogla rešiti države, je dejal Ante Marković. Zato je gospodarsko zlomljena in politično nestabilna Jugoslavija eno najnevarnejših kriznih žarišč v Evropi, je še poudaril jugoslovanski premier.

Jugoslovanska prihodnost je tako v dobrih meri odvisna od tega, ali bo zvezni parlament jutri in pojutrišnjem podprl Markovičeve osnovne cilje ali ne. Kljub temu, da je napovedal devalvacijo, pa je povedal, da bo mogoče v letu 1991 zadržati inflacijo med 30 in 40 odstotki samo v primeru, če bo Jugoslavija pripravljena omejiti porabo, predvsem pa plače. Povprečna

bičajni za Sovjetsko zvezo, kjer se je vse odločalo v vrhovih partijskega cekaja. Nedvomno so najznačilnejši prav odstop zunanjega ministra Eduarda Ševardnadzeja in zapletji z izvolitvijo podpredsednika Genadija Janajeva. Odstop ministra Ševardnadzeja je bila nedvomno največja senzacija, ne samo za Sovjetsko zvezo temveč tudi za ves svet. »Umirjeni Gruzin« je svoj odhod obrazložil kot protest, »ker država drsi v diktaturo«, o svoji nameri pa ni obvestil niti Gorbačova, kar potrjuje prepričanje, da je sovjetski predsednik vedno bolj osamljen in se kot utapljačji oprijema vsake rešilne bilke, ki pa sta ta trenutek armada in KGB. To

pa vzbuja upravičen sum, da sovjetski perestrojki grozi inverzija.

Pri tem nedvomno krepko pomagajo radikal-populistične sile, ne toliko, ker so tudi same poskrbele za senzacijo, ko so skupaj z najbolj togimi predstavniki partijskega aparata prvič prečile izvolitev Genadija Janajeva, temveč ker so v bistvu soodgovorne za razkiranje sovjetske federacije.

Gorbačov se je nekako že sprijaznil s separatističnimi težnjami v Pribaltiku, nacionalistični izpadi in krvoprelitje v Zakavkazju mu prav tako ne povzročajo večjih preglavic, ker ima vse razumevanje Zahoda za take težave. Da pa mu »njegova« Ruska federacija po zaslugi njenega predsednika Borisa Jelcina zabode nož v hrbet, ko zniža za 119 milijard rubljev (približno 240 tisoč milijard lir) svoj prispevek za zvezni proračun, je vseeno prehudo.

Ze pred tednom dni je Boris Jelcin jasno poudaril, da »Rusija ne sprejema več kremelskih diktatov«. Predsednik Ruske federacije je nedvomno s tem sklepom zadal smrtni udarec novemu zveznemu sporazumu. Da pa bi bila mera polna, Rusija ni samo proglasila svoje suverenosti, temveč rešuje svoja notranja nacionalna trenja mimo zvezne oblasti in po vsem sodeč še kar uspešno. Boris Jelcin je predčasno zapustil kongres ljudskih poslancev in brez specialcev odpotoval v Jakutsko ASSR, ki je pred dnevi proglasila svojo suverenost. Včeraj je pomenljivo sporočil, da ima vsaka republika pravico določiti svoje obveze in pravice v sklopu federacije. Kot zadnje je treba navesti včerajšnjo vest, da so predstavniki Ruske federacije, Ukrajine, Belorusije in Kazahstana že sestavili okvirni sporazum o medsebojnem sodelovanju, ki v bistvu izničuje zveznega Jelcina pa je še povedal, da RSFSR ne bo sodelovala na Gorbačovovem referendumu o usodi federacije.

Veriga tragičnih smrti v pragozdu Mato Grossa

SAO PAULO — Včerajšnji samomor 14-letnega Indijanca plemena Guarani iz amaconskega področja Mato Grosso v Braziliji je sprožil val verižnih reakcij po vsem svetu. Že dalj časa se problemi avtohtonega prebivalstva v Amacooniji in v drugih neobljedenih področjih občasno pojavljajo, vendar pa je tragična veriga samomorov dala vsej zadevi svetovno razsežnost.

Fant je že tridesetdeseta oseba manjšega plemena Caiovas, ki živi v bližini mesta Dourados v južnem Matu Grossu in ki spada v večje plemo Guarani, ki je izbrala nasilen protovoljni način prekinitve lastnega življenja. Na božično vilijo se je namreč obesil drugi šestnajstletni fant, v bol-

nici v Douradosu pa se zdravijo trije fanti, ki so poskusili samomor.

Vlada je včeraj poslala na področje južnega Mato Grossa skupino antropologov, ki naj bi raziskala okoliščine, zakaj prihaja do teh množičnih samorov. Hipoteza je vsekakor več, splet okoliščin pa je prispeval k izjemni zaostritvi tega stanja. Prvi razlog je prav gotovo neverjetna revščina, v kateri živijo Indios, drugi pa neprimernost življenjske potrebe Indiosov.

Sicer dvoumna vladna ustanova Finai, ki že dalj časa raziskuje življenjske pogoje pragozdskih domorodcev ima svoje teorije, v katerih je na prvem mestu »kolektivna depresija« Indiosov. Slednji so getizirani v premajhnih rezervatih, v katerih ravnajo z njimi, kot z divjimi živalmi, katere so zaprli v kletke. Iz tega naj bi izhajal alkoholizem, nezmogljivost sprejemanja življenja, ki so jim ga imponirali beli prebivalci in izguba dostojanstva, ki izhaja iz tega, da so prisiljeni cele dneve beračiti. Če k temu dodamo, da so Guarani ponosno plemo, ki jim niso tuja »herojska« ali pa kakorkoli ekstremna dejanja, saj so se pred štirimi stoletji raje dali skoraj popolnoma iztrebiti, kot da bi jih zasužnjili, je slika tragičnega stanja Indiosov v Braziliji popolna. Od tod obup, brezizhodnost in samomor.

Albanci? Premalo jih je, da bi kaj šteli

BEOGRAD — Predsednik jugoslovanskega predsedstva dr. Borisav Jović izraža v odgovoru na pismo predsednika Akademije znanosti in umetnosti Kosova globoko zaskrbljenost, ker so dejavnosti akademije ušle iz okvirjev njenih temeljnih funkcij. Predsedstvo kosovske akademije je poslalo predsedstvu SFRJ in njegovemu predsedniku Jovića dva dopisa, s katerima ju menda želi seznaniti z »represijo nad albanskim narodom, kar počno republiški organi Srbije«.

Predsednik Jović v odgovoru opozarja, da akademiki »spregledujejo bistvena dejstva: da je avtonomna pokrajina Kosovo in Metohija del Srbije in Jugoslavije, da ni republika in da Albanci v Jugoslaviji nimajo statusa naroda«. Celo več, sestavljajo le okoli 14 odstotkov srbskega prebivalstva in ne morejo imeti legitimne pravice za odločanje o statusu, ustavnopravnem položaju in ustavni ureditvi kate-regakoli področja republike Srbije in Jugoslavije. (dd)

Preimenovanje ulic

LJUBLJANA — V sredo je še zadnjič v starem letu zasedal mestni izvršni svet. Člani so se med drugim pogovarjali o predlogu komisije za poimenovanje naselij in ulic v Ljubljani, o katerem naj bi na naslednjem zasedanju spregovorili tudi delegati v mestni skupščini. Zanimivo je, da se tokrat niso lotili Titove ceste. O njej naj bi se namreč pogovarjali šele v drugem podobnem odloku. Najprej se morajo namreč dogovoriti, kako jo razdeliti in šele po tem kako jo drugače poimenovati. Znano je le to, da naj bi se osrednji del, po predlogu od Šubičeve ulice do Smeltovc stavebe za Bežigradom imenoval Dunajska cesta, tako kot se je že včasih. (dd)

Številne »duty free« trgovine morajo te dni zapirati vrata

KOPER — Nekaj sto »duty free« trgovin po Jugoslaviji bo v ponedeljek, 31. decembra, zaprlo vrata. V skladu z novimi predpisi - znanimi že v poletnih mesecih - bodo te prodajalne lahko delovale le še na morskih ali kopenskih mednarodnih mejnih prehodih in v marinah, kar pomeni, da bo treba »džutiče«, ki so kot gobe po dežju zrasli vsepovsod, kjer so prodajalci imeli močnejše potrošniško zaledje, zapreti. Med največjimi v Jugoslaviji je prav gotovo reški Brodoko-merc, ki ima okrog 250 takšnih trgovin, med slovenskimi pa koprski Emona Obala, ki je še sredi tega leta imela okrog 90 »duty free« trgovin.

Spremenjeni predpisi so, še pred napovedanim zaprtjem, »duty free« trgovine, ki niso bile locirane na mejnih prehodih, te prodajalne postavili v nekoliko drugačen položaj, kot so ga imele sprva, a so obstale. Kot nam je povedal Zmago Furlan, direktor Emone Obale, so pri njih 23 trgovin po končani turistični sezoni zaprli, saj so trgovine delale dobro le v turistični sezoni in niso bile tako kot nekateri razlagajo na posameznih primerih - trgovin-

ne s tehničnim blagom. Večino prometa v teh trgovinah še vedno »naredijo« alkohol, cigarete, kozmetika in podobni izdelki.

Od trgovin, ki so ostale, jih je 25 na mednarodnih mejnih prehodih in bodo tudi naprej normalno delale; druge bodo po novem letu zaprli, naredili inventure, obračune in odpri trgovine s specializirano ponudbo konfekcije (Stefanel, na primer), kozmetike, alkoholnih pijač in podobnega. V skladu z novimi predpisi pač. Zaradi sprememb bodo v teh »navadnih« trgovinah izdelki dražji od 10 do 20 odstotkov v primerjavi s sedanjimi cenami. Zmago Furlan je optimist in ocenjuje, da bodo od 60 do 70 odstotkov prometa, ki ga »džutiči« ustvarijo zdaj, realizirali tudi v bodoče; v manj trgovinah a z več povpraševanja. Veliko večino trgovin - razen 6 v Srbiji, kjer jih bodo dokončno zaprli, ker so pogoji dela nesprejemljivi - bodo ponovno odpri februarja in marca, zaradi teh sprememb pa ne bodo odustili nobenega delavca, je zagotovil direktor Emone Obale.

DUŠAN GRČA

Iz sežanske Kosovelove knjižnice

SEŽANA — Sežanska Kosovelova knjižnica, ki prireja mesečno srečanja svojih bralcev z uglednimi slovenskimi ustvarjalci, skrbi in posveča veliko pozornost tudi mladim bralcem. Vsak četrtek poteka v prostorih otroškega oziroma pionirskega oddelka ob 16.30 pravljicne urice, kjer jih knjižničarka Marija Godnič popelje v pravljčni svet in ob koncu nadobudno mladi preizkušajo svoje umetniške talente z barvami, ko prenesejo na papir vsebino pravljice.

Ob novem letu je v sežanski knjižnici nadvse lepo. Marljivo knjižničarke so pripravile novoletno jelko in okrasile prostore. Tudi letošnje praznične pravljicne urice so potekale v znamenju pričakovanja dedka Mraza. Začele so se v polovici tega meseca in se zaključile prejšnji četrtek, ki je bil namenjen prazničnim novoletnim pravljicam.

Praznične dni popestrili z lovsko kuhinjo

SEŽANA — Gostišče Stari grad v Senožečah je poznano po tem, da večkrat v letu pripravi najrazličnejše kulinarčne dneve. Tako se mimoidoči gostje radi zaustavijo na dnevih kmečkih in gobjih jedi, člani zelene bratovščine in vsi, ki so jim pri srcu lovske jedi, pa se bodo v teh dneh razveselili tradicionalne lovsko kuhinje. Marljiva gostilničarka Marta in Marijan Sotlar jo prirejajo že več let zapored, hkrati pa poleg kulinarčnih dobrot poskrbita, da gost odide tudi duševno bogatejši. Stene njihove restavracije okrasijo slike priznanih likovnih mojstrov. Žal pa letos niso pripravili razstave likovnih del, a kljub temu nudita ob bogati ponudbi jedi prijazno in toplo okolje in pristen sprejem.

Letošnja tradicionalna kuhinja pri Sotlarjevih prinaša tudi letos vrsto specialitet in jedi iz divjačine. Od prvih jedi velja omeniti lovsko pašeto z brusnicami, od glavnih jedi pa pripravljajo lovski golaž s polento, pečenke iz divjega prašiča, jelenca, srne in medvedje pečenke.

Ob koncu lovskega dobrot pa se velja posladkati z gaziranimi orehovimi palačinkami ali pa prekmursko gibanico.

Da pa bi jedi boljše tekstile, so pripravili družabne večere ob zaključku tedna.

Za prijetno razpoloženje in ples bodo igrali ansambli kot denimo Veseli Kraševci, Torbarji iz Postojne in domači fantje zadnjó soboto v letu. Sicer pa bo tradicionalna lovsko kuhinja v Senožečah trajala do 2. januarja.

Z »robuto« priskrbeli nove zvonove

SEŽANA — V kraški vasi Skopo, kjer v 65. gospodinjstvih živi 250 prebivalcev, so s prostovoljnim delom ali »robuto« kot se po domače reče, vaščani postorili mnogo prostovoljnih delovnih ur. Z udarnimi delom so si napeljali telefon, vodovod, uredili ceste in nenazadnje tudi kulturni dom. Številnim delovnim zmagam pa se je pridružila še ena te dni.

V vaškem zvoniku so po dolgem času zopet zazvonili vaški zvonovi. Vsako gospodinjstvo je za obnovo prispevalo po 2 tisoč dinarjev, prejšnji počen zvon, težak 1.350 kg, pa je izvajalec Fili Clochiatti iz Vidma prelil v tri nove zvonove. Ob krstu zvonov je bil v vasi pravi praznik. Okrašena cerkev, urejena okolica, slavoloki in sejem, sprejem povabljenih gostov itd. Poleg vaščanov so k novi delovni zmagi prispevali še krajanji, ki so se odselili iz vasi, ter nekateri obrtniki sežanske občine. Krajanji pa nameravajo vas še polepšati. Tako bodo zraven kulturnega doma zgradili balinišče, obnovili dotrajane asfaltne obloge po vasi, nujno pa bi bilo tudi asfaltirati cesto Skopo-Krajan vas.

Največ zaslug za obnovo vaških zvonov ima poleg predsednika krajevne skupnosti Bojana Noviča tudi Franc Gec, eden glavnih organizatorjev akcije. Gec nam je predstavil tudi kratko zgodovino zvonarstva v krajevni skupnosti Skopo. »Nekoč so bili tu štirje zvoniki v skupni teži 2700 kg. Prva svetovna vojna jih je vzela. Italijani so nam leta 1929 vrnil zvonove kot vojno odškodnino. V 2. svetovni vojni smo bili zopet ob dva zvonova. Ostal je še eden, ki je tehtal 1350 kg. In še ta je počil v znak kulturne dediščine. Da ne bi ostali brez zvona, smo se lotili akcije. Aprila smo sprejeli pobudo na zboru občanov in akcija je skoraj 100 odstotno uspeša, saj je skoraj vsako gospodinjstvo prispevalo po 2 tisoč din. V Udinah so nam zvon prelili in smo tako dobili kar tri zvonove,« je dejal Gec.

Poleg duhovnika Efrema Mozetiča imajo farani velike zasluge za ta podvig, saj bodo tako v Skopem zopet zvonovi pozvali ne le k maši, ampak tudi k prostovoljnemu delu, ki se ga v Skopem ne ustrašijo. Zahvala gre tudi sorodnikom v inozemstvu in prijateljem vasi Skopo. Da je bil praznik lepši, so prispevali tudi nekateri obrtniki: Okrepčevalnica Gril Sežana, gostilna Mahorčič-Čebolin Rodik, gostilna Race Rodik, gostilna Ratoša Merče, gostilna Obersnel Lokev, Pršutarna Šepulje, Restavracija AS Godnje, Okrepčevalnica Center Sežana, Gostilna Osterman Kačiče, gostilna Ukmar Dutovlje, bife Šport Komen, gostilna Ravbar Dol pri Vogljah, gostilna Škapin Šmarje, gostilna Krizman Tublje, gostilna Godina Materija, bife Lipa Krvavi potok, bar Fontana Hrpelje, gostilna Žnidarčič Matavun, bife Kljunov hram Divača, gostilna Muha Lokev, bistro Šega Gabrče, bistro Skok Storje, gostilna Tomaj, gostilna Šajna Šepulje, gostilna Perhavec Povir, gostilna Koritnik Dolenja vas, obrtnik Benko Marjan Branica, Rudnik Hugo Stanjel, Slavko Ravbar Vrhovlje, Miro Škrli Koprija, Rossanese Marčelo Fernetiči Italija, gostilna Grgič Sežana in nenazadnje tudi 92-letni Rudolf Ivančič iz Proseka.

Prav od obrtnikov so zbrali 15.400 dinarjev namensko za obnovo vaških zvonov. Ob tem se jim KS Skopo zahvaljuje.

-oks-

TPPZ v Zagrebu in Kopru

KOPER — Nastopanje ob Dnevu jugoslovanske ljudske armade je za Tržaški partizanski pevski zbor Pino Tomažič nekaj že tradicionalnega, najbrž pa še nikoli doživel, da bi za ta Dan nastopal kar dvakrat zaporedoma in sicer najprej v Zagrebu nekaj dni pozneje pa v Kopru. Obakrat je bil TPPZ Pino Tomažič gost Zveze rezervnih vojaških starešin.

V Kopru so tržaški pevci nastopili minulo soboto, v Zagrebu pa teden dni prej. Proti pričakovanju glede na jugoslovanske razmere in na javne nastope vodiljev JLA sta bili koncertni dvorani, kjer je nastopil TPPZ, obakrat polni.

Oba nastopa sta partizanske-mu ansamblu zapustila znaten vtis. Še posebej v Kopru, kjer je na slavnosti nastopil tudi koprski župan Avreljo Juri, ki je prisotne pozdravil v imenu občinske skupščine. Napovedovanje je bilo dvojezično in tudi zastave so odražale še duh, ki preveča rezervne vojaške starešine, saj so imele tako slovenska kot jugoslovanska in tudi zastava italijanske narodnosti peterok-rako rdečo zvezdo. Tudi to je po svoje odraz različnih pogledov na razmere v Sloveniji in v Jugoslaviji.

Po podelitvi priznanj (tudi TPPZ so podelili plaketo zveze vojaških rezervnih starešin) je tržaški ansambel nastopil s svojim tradicionalnim sporedom, v katerem so prevladovala slovenske partizanske pesmi, ob njih pa so podali še partizanske pesmi drugih jugoslovanskih in evropskih narodov. Pesmi sta z recitacijami povezovala Stane Rastresen in Alojz Preselj, kot solistka pa je ob spremljavi zboru in orkestra nastopila sopranistka Edit Kocjan.

Zelo toplo je bil TPPZ sprejet nekaj dni prej v Zagrebu, kjer so njegovemu nastopu prisostvovali tudi vidni častniki JLA. Tudi ob tej priložnosti so zboru izročili plaketo JLA, predsednik zbora Igor Pavletič pa je po kratki zahvalni besedi gostiteljem podaril knjigo s fotografijami vseh spomenikov in spominskih obeležij, ki so bili postavljeni na Tržaškem v spomin padlim za svobodo.

Koncert je tako, v Kopru kot v Zagrebu vodil Oskar Kjuder, katerega so po zagrebškem nastopu povabili, naj vodi orkester JLA na koncertu, ki bo v kratkem v Beogradu.

Sežana: o osnutku slovenske ustave

Borci za človekove pravice

SEŽANA — V sežanski občini je edinole občinski odbor Zveze združenj borcev NOV organiziral široko javno razpravo o osnutku nove slovenske razprave po vseh policentrih občine. Stališča in predlogi, ki so bili iznešeni v razpravi, je obravnaval tudi občinski odbor borcevse organizacije. V razpravi so se dotaknili številnih vprašanj, ki jih osnutek ustave ne predvideva, sicer pa so menili, da je osnutek preobširen in formalen ter je v njem precej dvomnosti, za kar bi bilo potrebno le te spremeniti ali popraviti.

Ena izmed glavnih pripomb sežanskih borcev se nanaša na varstvo človekovih pravic in se tako pridružujejo mnenju odbora, ki ga vodi prof. Bavec, neodvisnim sindikatom in drugim, ki ugotavljajo v svojih razpravah o osnutku ustave, da so:

- socialne pravice skopo odmerjene,
- v osnutku ni upoštevana evropska socialna listina, ki med drugim vsebuje tudi pravico do samoupravljanja in s tem merilo za vključitev v svet Evrope,
- da velja očitati osnutku, da ne zagotavlja socialne varnosti in nas vrača v prejšnje stoletje,
- da ni upoštevana mednarodna konfederacija o enakopravnosti moških in žensk,
- da je sporna omejitev pri pravicah in svobodi združevanja, če ogroža socialna varnost,

— da ni nikjer zagotovljena pravica do brezplačnega najnujnejšega zdravstvenega varstva, socialne pomoči, delovne in starostne pokojnine, bivališča, možnosti brezplačnega šolanja, itd.,

— da delavcu, ko ostane brezposelen, mu ne zagotavlja dostojnega življenja,

— da nova ustava večini delavcev ne bo dala niti pravice do lastnega doma,

— da bodo delavci naprodaj delavna sila. Zaradi navedenih razlogov soglašajo s predlogom, po katerem naj bi v posebnem členu ustave zagotovili pravice do socialne varnosti vsem občanom, ki niso zmožni za delo in nimajo potrebnih sredstev za preživljanje. V poglavju, kjer osnutek ustave govori o ekonomskih in socialnih razmerjih, sta po mnenju sežanskih borcev premalo poudarjeni delo in samoupravljanje. Tako naj bi delo in uspehi pri delu določali družbeni in materialni položaj človeka. Bistvenega pomena za motivacijo pri delu in za delavčovo človeško dostojanstvo je vsekakor pravica do samoupravljanja tudi v novih tržnih in lastninskih razmerjih kot temeljna in neodtujljiva pravica.

»Po osnutku je lokalna samouprava omejena na občino, ta pa v kontekstu nima velikega vpliva na republiko ali državo. V osnutku niso določene krajevne skupnosti, čeprav izkušnje pri nas in tudi drugod po svetu kažejo na izredno pomembnost takega povezo-

vanja ljudi in krajev. Občina je v osnutku premalo definirana, predvsem pa je premalo definiran odnos občina-republika. Položaj občine nujno širše določiti ter tudi opredeliti način njihovega finansiranja. Slovenija je zelo heterogena. Že doslej je bila močna, a ne uresničena težnja po policentričnem razvoju Slovenije. Tudi tu v ustavi bi morali imeti določilo kot osnovo enakopravnega in enakomernega razvoja vseh delov Slovenije. Sedanji ustavni koncept pa daje velik poudarek centraliziranemu razvoju: dopolnilo tega pa bi morala biti policentrična koncepcija celotnega razvoja. Posebno za Primorsko velja, da bi edinole enakopravilen policentričen razvoj omogočil izkoristek nacionalne strukture, specifične, vključno celotno obmejno problematiko,« je v razgovoru dejal Emil Škrli, predsednik sežanske borcevse organizacije.

Sežanski borci pa so dali pripombe na osnutek ustave še glede določb o varstvu borcev NOV, civilnih in vojnih invalidov, žrtev fašističnega nasilja, borcev za severno mejo, itd., kar je po sedanjem osnutku ustave izpuščeno. Sicer pa so se pripombe nanašale še na grb, volitve predsednika republike, varovanje naravne dediščine, pridobivanje lastninske pravice, pravice do stanovanja, itd.

»Nakupovalna« mrzlica je zajela tudi zmikavte

KOPER — Prednovoletna »nakupovalna« mrzlica je zajela tudi zmikavte. Na Obali so v teh decembrijskih dneh zelo aktivni, saj so kriminalisti na koprski UNZ samo v drugi polovici tega meseca registrirali okrog 20 večjih vlovov v trgovine, trafike, gostinske lokale, pa tudi v stanovanja. Pri tem seveda niso upoštevani številni »drobni« vlovovi v avtomobile ali pa druge manjše tatvine. Kako in časa vse se lotijo zmikavti?

V Paderni sta J. S. in S. G., doma s Kosova, vlomila v stanovanjski objekt in odnesla kasetofon, videorekorder in dva potovalna kovčka. Vse to sta lepo skrila v grmovje ob Šmarški cesti in ko sta v Umagu našla kupce za blago, sta z njimi prišla po robo. Med potjo proti Umagu so se sporekli glede cene, vse skupaj je bilo tako glasno, da so se vmešali tudi miličniki in zadevo hoteli razčistiti. Nazaj so dobili ukradeno blago, J. S. je sicer ušel, a so ga »na poti« v

Avstrijo (prek meje ni šel po cesti, ampak skozi gozd...) ujeli. S. G. sicer še beži, a je vprašanje nekaj dni, ko se bo tudi ob ujel v policijske mreže. V teh sta se znašla tudi B. N., ki občasno biva v Izoli in D. E. iz Umaga, ki sta pri S.M. iz Izole skrila za 35 tisoč din raznovrstnega blaga, ki sta si ga nabrala ob »nakupu« v trgovini v Pridvoru. Nekaj blaga sta zmikavta že prodala, nekaj alkohola, cigarete in delikatesnih izdelkov pa so miličniki našli v »skladišču«. Slednjega so odkrili kmalu potem ko so na sečoveljski bencinski črpaliki pri delu ujeli D.E., ko se je v nočnih urah »zanimal«, če je v blagajni ostalo kaj denarja in če je na črpaliki »odveč« še kaj orodja in podobnih predmetov, ki jih je moč prodati. V pogovoru z njim so izvedeli tudi to, da je pred tem »delal« v Pridvoru.

Dvema mladoletnikoma iz okolice Celja je bilo doma dolčas, pa sta se odpravila malo na morje. V

nedeljo, 16. decembra, sta bila v Kopru in si privoščila obisk na šoli Pinka Tomažiča. Nič nista ukradla, pač pa malo razmetavala, uničevala, streljala z zračno puško, itn. Prenočevala sta v neki kamp priklopi v Fiesi, ko pa sta si zaželela hrane in pijače, sta »obiskala« plažni objekt pod hotelom Metropol v Portorožu. Ko sta bila tega potepanja sita, sta se sama javila na koprski UNZ, povedala, kaj sta naredila in seveda prosila, da jih vrnejo domov. To se je tudi zgodilo. In naštejmo še nekaj drugih tatinskih zgod in nezdog od Obale. Zmikavti, ki se je odločil, da obišče vrtec v Šalari, je tod odnesel radio na gramofon, ker je bil sladkosned pa še paket kinder jajčkov; slednjih vlomilec v lucij-ski vrtec ni našel, našel pa je hranilnik, ga razbil in odnesel 30 dinarjev. Več plena so odnesli zmikavti iz nove Krasove trgovine na »Ogrlici« v Kopru, saj so pobrali tri pršute in dve panceti, podobno

mesno usmerjeni tatovi pa so si v mesnici v Strunjanu nabrali dobrih 30 kilogramov klobas in drugega mesa. Za gotovino in zlatino se je »zanimal« obiskovalec hiše na Istrski cesti v Kopru, ki je odnesel za okroglih 10 tisoč din vrednosti. Bržčas je bil manj vreden tudi monitor osebnega računalnika v portoroški Drogi, a ker je nekdo to potreboval, si je to tudi vzel. Morebiti je celo dopolnil lani ukradene dele enakega osebnega računalnika. Idej in »ciljev« tatičem ne zmanjka. Tudi B. S. iz Kopra je med njimi. Pred dvema mesecema je prišel iz zapore in začel na novo »delati«. Sumijo, da je obiskal nekaj trafik in trgovin, odkril pa so ga, ko je hotel počistiti 8 avtomobilov pred Metropolom. Namesto, da bi opraviil »delo«, so ga prijeli miličniki, za njim pa je ostalo veliko škode na avtomobilih, ki jih je odpiral brez ključa.

DUŠAN GRČA

Nemška pristanišča kršijo določila Evropske skupnosti in s tem oškodujejo Trst

V razpravah o usodi oziroma o nadaljnjem razvoju tržaškega pristanišča zadnje čase vse več pripomb leti na (ne)delovanje italijanskih železnic. Kot kaže pa je položaj tržaškega pristanišča z vidika uslug železnic v evropskih okvirih še bolj neugoden, ker so povezave na raznih relacijah Trst-Srednja Evropa veliko dražje od poti, ki po tirnicah vodijo npr. iz nemških pristanišč. Podatki, ki jih je zbralo Deželno ravnanstvo za vprašanja EGS, so celo navedli deželni odbor Furlanije-Juljske krajine, da je pri italijanskih osrednjih organih sprožil postopek o preverjanju metod, ki so se jih konkurenčna pristanišča poslužila v odnosu do Trsta, v domnevi, da so kršila določila EGS.

Raziskava, ki jo je izvedel že omenjeni deželni urad in na osnovi katere je ustrezno poročilo sestavil odbornik Carbone, je namreč izredno jasno pokazala, da so kilometri, ki jih opravi tovar namenjen iz ali v Trst, veliko dražji, kot pa če se njegova pot začne ali zaključi v kakšen severnejši pristanišč. Primerjava, ki je izhajala iz večmesečne raziskave, je za Trst tako očitno neugodna, vloga njegovega pristanišča pa prizadeta do takšne mere, da je deželni odbor poveril odborniku Carboneju nalogo, da poseže v Rimu. »Iz podatkov, ki smo jih zbrali,« je zapisal Carbone v svojem poročilu, »izhaja vrsta pomembnih in nespornih ugotovitev o obstoju v evropskem okviru takšnih cenikov, ki umetno preusmerjajo promet v korist nemških pristanišč in zato oškodujejo tržaško.« Da ne gre za neosnovane ugotovitve, pričajo nadalje razgovori, ki jih je imel pred kratkim Carbone v Budimpešti: veliko japonskih družb, ki ustanavljajo svoje sedeže v madžarski prestolnici, se namreč nagiba k temu, da bi zaupala neki hamburški družbi vse prevoze, tako po morju kot po ko-

pni. Pri tem velja poudariti, je še dejal Carbone, da je Hamburg oddaljen kar 3.200 milj od Sueza in 1.414 kilometrov od Budimpešte, medtem ko je Trst oddaljen le 1.400 milj od Sueza in 616 kilometrov od madžarskega glavnega mesta. In končno velja še opomniti na dejstvo, je poudaril Carbone, da je 23. februarja letos stopil v veljavo sporazum med Italijo in Madžarsko, ki se je predvsem nanašal na večjo izkoriščanja tržaškega pristanišča s strani madžarskih podjetij.

Po oceni odbornika Carboneja je odločitev deželnega odbora velikega pomena, ker odločno postavlja zahtevo o spoštovanju določil EGS glede konkurence (člena 85 in 86 rimskih sporazumov), istočasno pa se poteguje za pravilno vrednotenje vloge tržaškega pristanišča.

Carbone je v dokaz svojih trditev seveda navedel vrsto podatkov: tako npr. prevoz dvoosnega vagona nato-vorjenega z 20 tonami bombaža na relaciji Trst-Augsburg preko Trbiža (609 km) stane 2.696 nemških mark, daljša pot, ki iz Trsta vodi v Augsburg preko Brenerja (710 km), je cenejša za več kot 270 mark, najcenejši pa je prevoz na relaciji Bremen-Augsburg (niti 1.800 mark za 707 km). Do sličnih rezultatov pridemo, če primerjamo dve povezavi (vedno preko Trbiža oziroma Brenerja) Trst-Ehingen z relacijo Bremen-Ehingen. Iz raznih primerjav in ob upoštevanju dejstva, da je cena italijanskih železnic na mednarodnih trasah nižja od nemške, je torej več kot očitno, da gre za odločno podporo bremenskega pristanišča.

Če primerjamo prevoz natovornih kontejnerjev, ugotovimo, da so povezave med nemškimi pristanišči oziroma med temi in Rotterdamom za več kot 30 odstotkov cenejše kot s Trstom, medtem ko se razlike precej znižajo, ko gre za prevoz praznih zabojnikov.

Pogovor z novim predsednikom Konzorcija Pavlom Coljo Kako se tovorni terminal pri Fernetičih pripravlja na nove evropske izzive

Tovorno postajališče pri Fernetičih sodi med največje obsejane terminale v Italiji in v Evropi. V lanskem letu je šlo skozi terminal skoraj 180 tisoč kamionov, ki so prevajali nad dva milijona ton raznovrstnega blaga, v naslednjih letih pa računajo, da se bo blagovni promet, tudi spričo velikih sprememb v Vzhodni Evropi, skoraj podvojil. Kako se tovorno postajališče pripravlja na nove naloge in na gospodarske izzive ter s katerimi problemi se trenutno sooča, smo se pogovarjali z novo izvoljenim predsednikom Konzorcija terminala Pavlom Coljo, republičnim županom in slovenskim socialistom. Najprej smo ga vprašali, kako je sploh dozorela njegova (nepričakovana) kandidatura za to pomembno funkcijo.

»Vprašanje kandidata za predsednika so spremljali precejšnji politični spori, tudi znotraj moje stranke. Resnici na ljubo nisem pričakoval te ponudbe, ki sem jo sprejel na izrecno povabilo pokrajinskega tajnika PSI Perellija, potem ko mi je zagotovil, da predstavlja moja kandidatura tudi jasen signal strankinega vodstva slovenskim socialistom. Poklicno gledano sem sicer zelo obremenjen, predsedniško mesto pa sem sprejel z zadovoljstvom in se bom zaradi tega potrudil, da bom nekaj koristnega tudi naredil.«

Vi ste predsednik Konzorcija tovornega postajališča, a ste istočasno tudi župan Občine Repentabor, na ozemlju katere stoji terminal. Se vam ne zdita ti funkciji nezdržljivi?

»Županska dolžnost je zame najpomembnejša funkcija in tista, ki mi je tudi čustveno gledano res najbližja. To bo tudi v prihodnosti. Mislim pa, da je tudi v interesu občinske skupnosti dejstvo, da predsednik Konzorcija dobro pozna krajevne probleme, čeprav bi se lahko interesi obeh usta-



Novi predsednik Konzorcija za tovorno postajališče pri Fernetičih Pavel Colja

nov v teoriji lahko tudi križali. Glede sestave izvršnega odbora Konzorcija pa bi rad izrazil zadoščenje, da je med mojimi sodelavci tudi slovenski gospodarstvenik Ivo Širca, ki kot predstavnik avtoprevoznikov zelo dobro pozna situacijo in probleme terminala.

V preteklosti se je večkrat govorilo o potrebi oziroma o možnosti širjenja postajališča. Kaj mislite vi o tem?

»O širjenju se je govorilo predvsem v zvezi s pobudo Trieste-Gros, ki smo ji mi kot Občina nasprotovali predvsem, ker je bila v nasprotju z občinskim regulacijskim načrtom. Širjenje avtoporta bi nedvomno prizadelo občino in vso krajevno skupnost. O tem pa se sedaj ne govori več. Vsa naša

prizadevanja so namenjena izboljšanju storitev in posodobitvi notranjih struktur. Številna dela so že v teku, nekatera pa se bodo začela v kratkem. Glede poslovanja se bomo v marsičem zgledovali po sezanskem terminalu, ki deluje zelo dobro in zasluži naše priznanje.

Kako pa je s cestnimi oziroma avtocestnimi povezavami, ki so bistvenega pomena za postajališče?

»Dela za avtocesto se bližajo koncu in tukaj ni večjih problemov. Vzeti pa moramo resno v poštev potrebo po gradnji še ene cestne trase za hitro izhodišče kamionov, ki sedaj preveč bremenijo celotni terminal. Ustvarjajo se dolge kolone, ki povzročajo hude težave najprej šoferjem samim in špe-diterjem. Kolone pa tudi zelo onesnažujejo okolje, česar se v prvi vrsti zavedajo prebivalci Fernetičev in tudi vsi, ki so zaposleni na postajališču in na mejnem prehodu. Treba bo pomisliti na hitro iztočno cesto, tako da se bodo lahko tovornjaki (včasih jih je tudi več kot dva tisoč) čim hitreje vključili na avtocesto.«

Terminal pri Fernetičih je v preteklosti plačeval hud gospodarski davek zaradi kroničnih stavk uslužbencev carin, ki dejansko vsakik paralizirajo postajališče. Kaj mislite vi o tem?

»Protestne akcije carinikov ne zadevajo naših pristojnosti in seveda niso odvisne od nas. Prestali smo res težke trenutke, sedaj se, kot kaže, razmere počasi urejujejo in upamo za stalno. Na krajevni ravni moram povedati, da ni problemov v odnosih med Konzorcijem in carinsko službo, zlasti odkar je nastopil novi ravnatelj carine dr. Portale, ki kaže veliko odprtost in razumevanja za probleme našega postajališča.«

Razgovor zapisal SANDOR TENCE

Največ prispevkov bodo namenili športni dejavnosti ter gledališkim hišam na Tržaškem

Na zadnji letošnji seji pokrajinskega sveta odobrili niz pomembnih finančnih posegov

Zadnja seja pokrajinskega sveta v letu 1990 se je zaključila v rekordnem času. Na dnevnem redu je bilo vsekakor nič koliko odprtih vprašanj, predvsem pa kopica problemov, ki bi jih bili morali rešiti s primernimi odloki.

Že pred sejo so se namreč sestale komisije, ki so razčlenile posamezna vprašanja in se tudi domenile za sprejem ali odklon odlokov. Seja je zato potekala brez prave razprave, kar je odločno vplivalo na njeno »dolžino«. Pri tem pa moramo naglasiti dejstvo, da je pokrajinski svet odločal o delitvi finančnih prispevkov za leto 1990. V tem okviru je svet sprejel tri pomembne ukrepe, ki jih je predstavil odbornik za proračun Salvatore Cannone. Odbornik je namreč predlagal, da bi stopila v veljavo tudi druga faza študije in načrtovanja urbanistične ureditve Ribiškega naselja, poleg tega pa je namenil prispevek v vrednosti 11 milijonov lir za uvedbo boljše in smotrnejše povezave z letališčem v Ronkah, kjer so še posebno pomanjkljive povezave ob pristajanju letal, ki krijejo mednarodne proge. Tretja pobuda odbornika Cannoneja pa je zadevala delno finančno kritje stroškov za uresničitev večnamenskega informacijskega centra, pri katerem bo soudeležena tudi Pokrajina. V ta namen naj bi pokrajinska uprava odštela 124 milijonov lir. Pokrajinske finančne podpore bosta deležna tudi Konzorcij za Vojni zgodovinski muzej ter Konzorcij laboratorija morske biologije. V prvem primeru bodo 24 milijonov lir namenili komisarski upravi, ki trenutno vodi Vojni zgodovinski muzej, biološki raziskavi pa bodo prispevali s 15 milijoni za konzorcij ter z dodatnimi 55 milijoni za raziskavo o algah. Podpredsednik Pokrajine Giovanni Cervesi je namreč osebno podprl zamisel, da bi poverili laboratoriju morske biologije nalogo, naj izvede študijo o zastru-

pitvah, ki jih lahko povzročajo alge. Trst naj bi se tako vključil v širšo deželno raziskavo o onesnaževanju Severnega Jadrana. Pokrajina je sprejela tudi Cervesijev predlog o preverjanju javnega mnenja glede vprašanja o novih prijemih na področju smetarske službe. Na rezultatih te raziskave naj bi potem sestavili pokrajinski načrt za smotrno odstranjevanje odpadkov. Težko pričakovane so bile tudi odločitve o finančni podpori, ki naj bi jo za leto 1990 Pokrajina nudila gledališkim ustanovam. Skupno vsoto 180 milijonov lir so porazdelili med Stalnim gledališčem Rossetti, Verdijem, Slovenskim stalnim gledališčem ter gledališčem La Contrada.

Odbornik Raffaele Dello Russo je nato predstavil seznam prispevkov, ki naj bi jih črpali iz deželnega sklada za rekreacijo in športne dejavnosti. Skupni vsoti približno pol milijarde lir je treba dodati še 296 milijonov lir, ki so namenjeni izključno obnovi opreme in športnih igrišč (med premjenniki so tudi Občine Milje, Dolina in Repentabor).

Dodatnih 140 milijonov lir, ki prav tako prihajajo iz deželnega sklada, bodo porazdelili približno osemdesetim športnim združenjem, sicer pa so devinsko-nabrežinsko občino vključili v seznam tistih združenj in uprav, katerim bo Pokrajina pomagala pri širjenju rekreacijske dejavnosti.

Ob odprtju zasedanja je predsednik Dario Crozzoli pozitivno ocenil dnevni red, ki ga je izglasoval deželni svet, v katerem Dežela podpira načrt reforme italijanske države v federalističnem duhu. Crozzoli je dejal, da je krajevna avtonomija in zato decentralizacija oblasti lahko osnova, na kateri naj bi zgradili trdnje državo. V tem okviru pa bi po njegovem mnenju tudi tržaška Pokrajina morala zaživeti v novi luči, predvsem kar zadeva odnose z Deželo.

Predstavitev pobude prostovoljcev civilne zaštite Nord-Est

Novi elektronski geofon na prenovljenem sedežu



Včeraj popoldan so na območju bivše umobolnice pri Sv. Ivanu predstavili prenovljen sedež skupine Nord-Est, to je enote prostovoljcev civilne zaštite. Sedež enote je v paviljonu L, vendar je to začasna lokacija skupine, ki že

dolgo let nudi oporo »uradni« civilni zaštiti. Da bi primerno proslavili pre-novo sedeža, so si prostovoljci skupine Nord-Est nabavili še četrto geofonsko elektronsko enoto, to je napravo, ki so jo izdelali po načrtu slovenskega tehnika Toneta Kablarja. V vrhniški delavnici so nastale tudi prve tri geofonske naprave, s pomočjo katerih je mogoče zaznati prisotnost še živih oseb pod ruševinami.

Predsednik Pokrajine Crozzoli se je udeležil včerajšnje otvoritve in je tudi prisostvoval vaji v paviljonu, ki je dovolj obsežen, da so v njem postavili tudi šotor, pod katerim je prostora za deset ležišč. Crozzoliju so pokazali tudi tehnično opremo sedeža, kjer imajo še telefon in računalnik.

Enoto prostovoljcev civilne zaštite Nord-Est sestavlja 60 članov, vendar niso vsi stalno aktivni. S celotno opremo razpolaga namreč deset najbolj izurjenih članov, ki skrbijo tudi za povezave s kolegi iz drugih držav. Prav oktobra letos so se udeležili vaje v Ilirski Bistrici, kjer so bili gostje tamkajšnje enote civilne zaštite.

Na sliki (foto Magajna) prostovoljci enote civilne zaštite Nord-Est v prenovljenih prostorih društvenega sedeža na območju bivše umobolnice pri Sv. Ivanu.

● **Otroška bolnišnica Burlo Garofolo** razpisuje natečaj za štiri stipendije. Natečaj je namenjen diplomiranim zdravnikom in kirurgom, med katerimi bodo, glede na točke in na izid kolokvija, izbrali študente, ki bodo sodelovali pri raziskovalnem delu Inštituta. Prošnje na kolkovanem papirju (5.500 lir) in priloženo dokumentacijo, ki jo zahteva natečaj, morajo interese izročiti tajništvu Inštituta (Ul. dell'Istria 65/1) do 12. ure 17. januarja 1991. leta.

NEVA LUKEŠ

Veliko Tržčanov se je odločilo za praznovanje božiča in novega leta na tujem

Prazniki v družinskem krogu? Ne, raje na Tajskem!

Medtem ko se mnogi Tržčani pripravljajo, da bodo noveletne praznike pričakali doma, v družinskem krogu, ali pa na kosilih in večerjah v številnih gostinskih obratih, predvsem v bližnji tržaški okolici, pa tudi gorški pokrajini, so si drugi privoščili počitnice in praznovanje daleč od doma. Nekateri so začeli praznovanje še pred božičnimi prazniki in ga bodo nadaljevali za novo leto, pa morda še dlje, drugi se odpravljajo na potovanja v zadnjem trenutku - torej tik pred zdajci...

Kje bo del Tržčanov preživel slovo od starega in začetek novega leta, je bilo tako prvo vprašanje, ki smo ga zastavili odgovornemu za potovalno agencijo Aurora Egonu Krausu, ki deluje v strogem mestnem središču. Seveda smo morali na začetek razgovora malo počakati. V uradih agencije so se kar naprej vrstili ljudje, ki so želeli še zadnje informacije o razpoložljivih mestih v gostinskih obratih v Istri, pa tudi podatke o možnosti potovanja z letali v bolj oddaljene države. Ko je obisk klientov nekoliko ponehal in so tudi telefoni nekoliko utihnili, smo začeli razgovor.

»Številni Tržčani so že božične praznike preživljali v hribih - od Piancavalle, do Južne Tirolske, Avstrije, veliko manj kot sicer pa v Kranjski gori, to pa zato, ker so jo letos zasedli turisti iz Nizozemske in Angleže. Mnogi od teh bodo počitnice že nadaljevali, tako, da so vse hotelske zmogljivosti v teh krajih polno zasedene. Lastniki gostišč so presrečni, da je letos dovolj snega, gostje pa tudi.«

Pa so se Tržčani odločali tudi za druga potovanja, za drugačno praznovanje novega leta, smo ga vprašali?

»Seveda. Ponudba je bila velika, izbira tudi. Tako se je kar precej someščanov odločilo za potovanje v južne države - Tunizijo, Maroko, Egipt in to kljub napetemu političnemu položaju v tem delu sveta.« Veliko pa je bilo tudi potovanj na Tajsko, v Indonezijo, Singapur in v razne države Južne Amerike, predvsem na primer v Rio de Janeiro. »Dejstvo je, da so bile vse letalske zveze z raznimi bolj ali manj oddaljenimi kraji in državami že več dni pred začetkom božičnih in novoletnih praznikov do kraja zasedene.«

Torej ne velja več stari pregovor, da preživljajo ljudje božične in novoletne praznike v družinskem krogu?

»Po vsem tem sodeč bi rekel, da je pregovor izgubil na svoji vrednosti. Danes se ljudje odločajo za drugačno praznovanje božiča in novega leta. Ta trend je v teku že nekaj let. Letos je bil morda še bolj občuten. Imam občutek, kot bi si želeli ljudje privoščiti čim več, videti in obiskati čim več oddaljenih krajev in letovišč. Seveda izbirajo med raznimi aranžmaji, vendar je njihova glavna želja, da bi to praznično obdobje čim boljše in boljše preživeli s tem, da bi se tudi spoznali z novimi kraji in tamkajšnjimi običaji in navadami.«

Pretekle božične praznike so mnogi Tržčani preživeli tudi na Bledu, v Rogaški Slatini in v raznih krajih Istre.

»Moram reči, da politične razmere v Sloveniji in Jugoslaviji niso vplivale na njihovo izbiro, čeprav jih ni bilo malo, ki so nas prasevali, kakšna je sedaj situacija in če je položaj dovolj miren.«

Na natečaju o gobah je prejel nagrado za najboljšo risbo

Spodbuden uspeh učenca barkovljanske osnovne šole



V prostorih prirodoslovnega muzeja Hortis na istoimenskem trgu so pred kratkim odprli razstavo risb, ki so jih učenci kar 45 osnovnih šol iz tržaške pokrajine poslali na natečaj o gobah. Skupno je bilo razstavljenih kar 1050 risb, med katerimi je posebna komisija izbrala pet najboljših. Štiri najboljše in najbolj izvirne risbe so nagradili s pokali, ena risba je bila deležna plakete.

Med štirimi nagrajenci je tudi učenec 5. razreda osnovne šole F. Saleški Finžgar iz Barkovelj Tilen Tomšič, ki je prejel priznanje prav zaradi originalnosti svoje risbe, v kateri je, namesto barv, uporabil besede. In prav to okoliščino je komisija ocenila kot zelo izvirno. Seveda je bila barkovljanska šola te nagrade za svojega učenca še posebno vesela.

Na sliki (foto Magajna) Tilen Tomšič prejema pokal za svojo originalno risbo.

Komorni orkester Slovenicum nastopil v stolnici sv. Justa



Komorni orkester Slovenicum iz Ljubljane je v četrtek zvečer nastopil v stolnici sv. Justa na božičnem koncertu, ki ga je priredila "Cappella civica". Pred številnim občinstvom je pod taktirko Marca Sofianopula izvajal skladbe Haendla, Von Herbecka, Berlioz, Radoleja in samega Sofianopula ter za konec še pet božičnih ljudskih pesmi, ki jih je za komorni orkester priredil sam Sofianopulo in ki so bile še posebno deležne toplega aplavza poslušalcev.

Na sliki (foto Magajna) nastop ljubljanskega komornega orkestra Slovenicum v stolnici sv. Justa.

Spominski večer posvečen Mariji Mislej

Združenje književnikov Primorske in Radijski oder Radia Trst A sta pripravila v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti spominski večer posvečen Mariji Mislej, dolgoletni prizadevni učiteljici, pisateljici, pa tudi večletni sodelavki Radijskega odra tržaške radijske postaje Trst A.

Njena nenadna smrt je močno odjeknila v naši javnosti, kar so pokazali in potrdili tudi številni posegi na svečanosti, ki jo je začela Matejka Peterlin - Maver. Sledili so govori Borisa Pangerca, predsednika Združenja pisateljev Primorske, katerega članica je bila tudi Mislejeva, Ivana Bužecana, ki je spregovoril v imenu igralske skupine Radijskega odra, nastop Marjana Kravosa in Matejke Maver s čitanjem odlomkov iz knjig, ki jih je Mislejeva objavila, pa še zaključne besede pesnice Irene Žerjal, osebne prijateljice Marije Mislej, s katero sta v samozaložbi izdali knjigi "Morje, ribe, asfalt" in "Burja in kamni".

»Marija Mislej je bila v številni srenji primorskih, še posebej tržaških piscev, samohodec. Na tej poti je vztrajala, ob moralni pomoči zelo tesnega kroga soustvarjalcev, ki so v njenem pisanju slutili tragiko osamljenosti in ji vlivale poguma, da ni odnehal,« je med drugim dejal Pangerc.

Lep in občuten govor je imela o pokojnici Irena Žerjal. »Verjela je v to, kar je pisala in delala. Verjela je v idejnost v literaturi ter je v svojih delih združevala tisto sanjavoost Cankarja s prozo in impresijami Kosovele. Današnji svet zahteva več dinamike,« je še dejala govornica, »Svet Mislejeve pa je bil poln simbolov, sonca, lastovk in metuljev, ki je odkrival bralcu širok in bogat lirski svet.« (nl)

NK BOR v a b i DANES na

koncert v »pomoč Sloveniji«

z ansamblom KRT in s solistom Albertom Gregoričem

Začetek ob 20.30 na Stadionu 1. maj

in na

»veselo« silvestrovanje z ansamblom KRT

31. t. m., tudi na Stadionu 1. maj.

Informacije in vpisovanja na tel. 51694 od 17.30 dalje.

gledališča

VERDI

Operna sezona 1990/91

V petek, 4. januarja 1991, ob 20. uri (red A) baletna predstava GRAN GALA. Ponovitev 5. januarja ob 20. uri za red B. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Pri blagajni gledališča so na razpolago posebne gledališke karte za 8 predstav po ugodni ceni.

V petek, 4. januarja 1991, ob 21. uri bo na sporedu KONCERT kantavtorja ENRICA RUGGIERIJA z naslovom "Il falco e il gabbiano". Predprodaja vstopnic od 2. januarja dalje pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

LA CONTRADA

Gledališče Cristallo

Nocoj ob 20.30 ponovitev dela C. M. Hennequina in P. Vebra LA PRESIDENTESSA, ki ga je priredil Umberto Simonetta. Režija Mario Licalsi.

Jutri ob 16.30 zadnja predstava.

Gledališče Ul. Ananjan

Naslednja predstava bo kriminalka CHI L'HA VISTA? v izvedbi FARIT Teatra. Predstava je izven abonmaja in bo na sporedu 4., 5. in 6. januarja 1991.

koncerti

Società dei concerti -

Tržaško koncertno društvo

Naslednji koncert bo v ponedeljek, 7. januarja 1991. V gledališču Rossetti bo nastopil QUARTETTO ACCADEMIA.

Božični koncerti

V mali dvorani gledališča Verdi (Ul. S. Carlo 2) bo danes ob 18. uri na sporedu koncert dua Emmanuele in Lorenza Baldinija (violina in klavir). Na sporedu Bruch, Franck, Schumann, de Serasate. Jutri, 30. t. m., ob 11. uri koncert "La voix humaine" s sopranistko LUISO CASTELLANI ob klavirski spremljavi Roberta Repinija. Režija in branje libreta Barbara Bernardi.

Vstop prost.

KD KRAŠKI DOM

vošči

srečno in uspešno novo leto.

Odhodi in prihodi na deželno letališče v Ronkah

Urniki velja od 3. septembra 1990

Za	Št. poleta		Odhod avtobusa*	Odhod letala	Prihod letala
MILAN	AZ 313	dnevno	5.35	7.05	7.55
RIM	AZ 307	dnevno	6.00	7.30	8.40
MÜNCHEN	LH 5499	od pon. do sob.	4.45	6.15	7.30
MÜNCHEN	LH 5491	od ned. do pet.	13.30	15.00	16.30
RIM	AZ 301	dnevno	10.00	11.30	12.40
MILAN	AZ 315	dnevno	14.00	15.30	16.20
RIM	AZ 311	od pon. do pet.	14.30	16.00	17.10
RIM	AZ 303	dnevno	17.40	19.10	20.20
Iz	Št. poleta		Odhod letala	Prihod letala	Prihod avtobusa*
RIMA	AZ 300	dnevno	9.30	10.40	11.30
MÜNCHNA	LH 5490	od ned. do pet.	13.05	14.30	15.20
MÜNCHNA	LH 5498	od ned. do pet.	21.25	22.50	23.40
MILANA	AZ 314	dnevno	13.50	14.40	15.30
RIMA	AZ 310	od pon. do pet.	14.00	15.10	16.00
RIMA	AZ 302	dnevno	17.10	18.20	19.10
RIMA	AZ 306	dnevno	20.55	22.05	22.50
MILANA	AZ 312	dnevno	21.40	22.30	23.10

*) Avtobusna proga od terminala pri tržaški železniški postaji do letališča in obratno.

Letalska agencija (Trst, Trg sv. Antona 1):

Splošne letalske storitve	tel. (040)68017-630143-65108
Potniške rezervacije	tel. (040)61506-61507
Potovanja-križarjenja-počitnice	tel. (040)61996
Menjalniške storitve	tel. (040)61996
Terminal ne železniški postaji	tel. (040)422711
Blagovni ekspedit (iz Trsta)	tel. (040)62105
Blagovni ekspedit (iz Ronk)	tel. (0481)778000 (FAX 474437)

Urniki potniške agencije:

od ponedeljka do petka 8.30-12.30 in 14.30-18.30

ob sobotah zaprto

Urniki urada na železniški postaji:

od ponedeljka do petka 5.30-7.00, 8.30-12.00 in 13.30-18.00

ob sobotah zaprto

Urniki blagovnega ekspedita:

od ponedeljka do petka 8.30-12.30 in 14.30-18.30

ob sobotah zaprto

Agencijski uradi so zaprti ob sobotah, nedeljah in praznikih, avtobusni servis je vedno zagotovljen in brezplačen. Ob dnevih, ko so agencijski uradi zaprti, lahko kličete deželno letališče na telefonsko številko (0481)7731.

včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 29. decembra 1990

DAVID

Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.29 - Dolžina dneva 8.45 - Luna vzide ob 13.52 in zatone ob 5.15.

Jutri, NEDELJA, 30. decembra 1990

RAJKO

PLIMOVANJE DANES: ob 0.56 najnižja -7 cm, ob 7.00 najvišja 49 cm, ob 14.14 najnižja -62 cm, ob 20.58 najvišja 26 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 8,4 stopinje, zračni tlak 1019,4 mb, naraščajoča, veter 10 km na uro, severovzhodnik, vlaga 60-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,2 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Stefania Avon, Roberto Andrejic, Francesca Podgornik, Massimiliano Minca, Alessandro Renda, Carlotta Peselj, Felix Peselj, Carlotta Del Bello, Giacomo Mania.

UMRLI SO: 77-letna Anna Prucar, 90-letna Anna Cerngul, 89-letna Matilde Pecchiarich, 63-letna Fulvia Ferfoglia, 94-letna Marinella Lanza, 60-letni Giovanni Felician, 67-letni Lodovico Podreka.

OKLICI: uradnik Lorenzo Tommasoni in študentka Laura Calci, gradbenik Silvio Bazlo in uradnica Alessandra Ferrara, uradnik Roberto Rudl in uradnica Patrizia Borrelli, farmacevt Aldo Tononi in zdravnica Novella Novel, Roberto Marcucci in Elisabeth Friederike Pekniczek, geometer Andrea Disette in uradnica Marina Petronio.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 24., do sobote, 29. decembra 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg Cavana 1, Trg Giotti 1, Largo Osoppo 1, Ul. Zorutti 19, Lungomare Venezia 3 (Milje).

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Trg Cavana 1, Trg Giotti 1, Largo Osoppo 1 (Gretta), Ul. Zorutti 19, Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24, Lungomare Venezia 3 (Milje).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24, Lungomare Venezia 3 (Milje).

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

mali oglasi

OSMICO sta odprla v Borštu Roža in Rafael Kosmač.

DRAGULJARNA MALALAN na Opcinah obvešča cenjene stranke, da obratuje v mesecu decembru vsako nedeljo in ponedeljek od 8.30 do 12.30 in 15.30 do 19.30.

PRODAM na Kontovelu/Proseku prostore za pisarno ali podobno, nova gradnja. Tel. na št. 763997 po 16. uri.

PRODAM stanovanja na Strada del Friuli/Kontovel, nova gradnja. Tel. na št. 763997 po 16. uri.

PRODAM alfo romeo T. spark 75, 2000 cc, letnik '89, 35.000 km, v dobrem stanju. Tel. 327250 ali 327404.

PRODAM smučarske pancerje znamke munari št. 41 in san marco št. 42. Tel. 226271.

PRODAM foxterierje, tribarvne, z rodovnikom. Tel. (003861) 741379.

čestitke

KD in ŽPZ I. Grbec iz Šklednja vošči vsem članom in prijateljem ter vsem kulturnim društvom zdravja, miru in uspeha v letu '91.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1138,85	1120.—
Nemška marka	754,09	745.—
Francoski frank	221,38	218.—
Holandski florint	668,35	660.—
Belgijski frank	36,488	35,50
Funt sterling	2169,80	2140.—
Irski sterling	2006.—	1980.—
Danska krona	195,36	192.—
Grška drahma	7,185	6,50
Kanadski dolar	981,40	900.—

PUBLIEST s.r.l

Ul. Montecchi 6, III. nad., tel. 7796611

obvešča, da v mesecu DECEMBRU sprejema telefonska naročila in objave

VSAK DAN

OD 10. DO 12. URE

osmrtnice in sožalja pa po običajnem delovnem urniku.

kino

ARISTON - 16.45, 22.00 Il tè nel deserto r. B. Bertolucci, i. D. Winger.

EXCELSIOR - 15.15, 22.15 Rocky V., i. Sylvester Stallone.

EXCELSIOR AZZURRA - 14.30, 22.00 La sirenetta, prod. Walt Disney.

NAZIONALE I - 16.15, 22.15 Vacanze di Natale '90, i. C. De Sica, E. Greggio.

NAZIONALE II - 15.15, 22.15 Tartarughe Ninja alla riscossa.

NAZIONALE III - 15.30, 22.15 Fantozzi alla riscossa, i. Paolo Villaggio.

NAZIONALE IV - 15.40, 22.15 Stasera a casa di Alice, r.-i. Carlo Verdone, i. Ornella Muti.

GRATTACIELO - 16.00, 22.15 Atto di forza, i. A. Schwarzenegger.

MIGNON - 15.00, 22.15 La storia infinita 2.

EDEN - 15.30, 22.00 La porcona di Las Vegas, porn., □□

CAPITOL - 15.30, 22.10 Ghost - Fantasma, i. P. Swayze.

LUMIERE - 17.45, 22.15 Presuto innocente, r. A. J. Pakula, i. Harrison Ford.

ALCIONE - 16.15, 22.10 Un angelo alla mia tavola.

RADIO - Zaprto.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razstave

V galeriji Nadie Bassanese na Trgu Giotti 8 bo do ponedeljka, 31. t. m., odprta razstava MARCIE GROSTEIN z naslovom »Homage to Balanchine: Chair Sculpture Installation«. Urnik: ob delavnikih od 17. do 20. ure.

V Trstu je na ogled vrsta razstav, ki spadajo v okvir pobude »Neoklasicizem - aktualnost in zgodovina Trsta« in ki bodo na ogled do ponedeljka, 31. t. m.

V Vili Sartorio je na ogled razstava »Neoklasicizem - umetnost, arhitektura in kultura v Trstu«, v Muzeju Revoltella »Aktualnosti neoklasicizma«, urnik: vsak dan 10.00-19.00, ob nedeljah 10.00-13.00 in 17.00-20.00, v bivšem anglikanskem templju pa je na ogled razstava »Potovanje, potniki, neoklasicizem«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

Na Gradu sv. Justa (Bastione fiorito) bo do 6. januarja 1991 na ogled razstava MEMORIA DEI LONGOBARDI. Urnik: 10.30-13.00, 15.00-16.30, ob nedeljah in praznikih 10.30-13.00. Razstava bo zaprta 1. 1. 1991.

V Palači Economo na Trgu Libertà 7 je na ogled razstava o restavriranih in najdbah v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Razstava bo trajala do 31. januarja 1991, na ogled pa je ob delavnikih od 9. do 13. ure.

V Beneški hiši v Miljah (Calle Oberdan 14) bo do 20. januarja 1991 odprta razstava z naslovom DESCRIPTIO HISTRAE - Trst in Istra v starodavni kartografiji. Urnik: 10.00-12.30, 17.00-20.00, ob praznikih 10.30-13.00.

V galeriji Rettori Tribbio 2 je na ogled razstava slikarja LIVIA ROSIGNA. Razstava bo na ogled do 11. januarja 1991 s sledečim urnikom: ob delavnikih 10.30-12.30, 17.30-19.30, ob praznikih 11.00-13.00. Ob ponedeljkih zaprto.

razna obvestila

Zveza slovenskih kulturnih društev obvešča, da bodo v ponedeljek, 31. t. m., uradi zaprti.

prispevki

Ob smrti drage mame Marije Ravbar vd. Princič daruje Albina z družino 50.000 lir za KD Skala iz Gropade, 50.000 lir za Skupnost Družina Opčine in 50.000 lir za gradnjo Kulturnega doma v Bristč-kih.

Namesto cvetja na grob pok. Marije Ravbar vd. Princič daruje Zofija Krizmančič (Gropada 93) 20.000 lir za KD Skala iz Gropade.

V spomin na pok. Antonijo Guštin in na pok. Marijo Ravbar vd. Princič daruje družina Natural (Gropada) 10.000 lir za SZ Gaja in 10.000 lir za KD Skala iz Gropade.

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telet.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

Pogačnikova Kavarna Astoria doživela dober sprejem v Kairu
Slovenski film na poti v svet

Slovenski film *Kavarna Astoria* se je pred kratkim predstavil na mednarodnem filmskem festivalu v Kairu, na katerem je sodelovalo več kot 200 filmov iz 53 držav. Film je bil lepo sprejet in mala slovenska kinematografija si je utrla še eno pot v vednost drugih o nas.

Slovenski režiser Jože Pogačnik je pred dveina letoma posnel film po delno avtobiografski literarni predlogi znane slovenskega pisca in avtorja afORIZMOV Zarka Petana, ki sta ga nasloвила *Kavarna Astoria*. Ta prijetna, malce nostalgčna in za kanček ironična zgodba o družini mariborskega kavararja v časovnem obdobju od predvojnih let do časa po osvoboditvi si je pridobila srca mnogih gledalcev, predvsem seveda v Mariboru, potem pa se je tako kot večina slovenskih filmov umaknila nekam na stranski tir naše zavesti. Letos poleti je film sodeloval na mednarodnem filmskem festivalu v Karlovih Varih, ki je nosil posebno obeležje: na njem so predstavili celo vrsto filmov, predvsem iz vzhodne Evrope, ki so po nekaj letih "bunkerja" spet, ali pa sploh prvič, zagledali luči kinematografske dvorane. V tej zveneči družini je selektorica mednarodnega festivala iz Kaira Mary Ghadban, ki je v Karlovih Varih iskala filme za svoj festival, izbrala filmsko pripoved o mejnem mestu in njegovih strasteh, *Kavarno Astoria*, in po manjših zapletih, ki jih je povzročili negotovi položaj Vibe filma, se je Pogačnikov film res pojavil v Kairu.

Mednarodni filmski festival v Kairu je velikanska prireditev, prava podoba moči in ambicij egiptovske kinematografije. Ta je nedvomno vodilna in največja v arabskem svetu, saj približno 200 zasebnih producentov posname od 60 do 100 filmov letno. Glavni trg, ki je egiptovskemu filmu omogočil takšen razcvet, so seveda sosednje arabske države, ki kupujejo njegove izdelke. Festival je star komaj štiriinajst let in je na svojem začetku imel velike težave s priznanjem s strani močnega Mednarodne asociacije producentov. Ko pa ga je ta enkrat priznala, so Egipčani vpregli vso svojo domišljijo, predvsem pa izrabili svoje finančne zmožnosti in naredili iz filmskega festivala orientalni bazar. Prireditev se financira sama, brez pomoči države, izključno iz izkupicka od prodaje vstopnic med festivalom, ki traja kar dva tedna. Vzrok za to je razumljiv, samo poznati ga je treba: stroga arabska cenzura iz religioznih vzrokov ne dopušča v filmih, tujih ali domačih, nobenih prizorov spolnosti ali nasilja. Vse ameriške filme, ki jih letno uvozijo kar 340, neusmiljeno »režejo«, toda ameriški producenti ob tako pogoltnem in bogatem trgu, kot je arabski, rade volje zamižijo na obe oči. Samo za časa trajanja festivala je dovoljenje to pravilo kršiti, kar pomeni, da se vsi gostujoči filmi vrtijo v originalnih verzijah. Navdušenje občinstva je nepopisno, množice ljudi, ki jim je film najljubša zabava, v dneh festivala dobesedno preplavijo štiri najuglednejše dvorane v Kairu, kjer se vrtijo festivalski filmi. Najbolj presenetljivo je dejstvo da je ta lakota tako velika, da ni nobene razlike med predstavo ameriške uspešnice ali vzhodnonemškega

avtorskega filma, ljudje v Egiptu gredo gledat vse, samo da ni cenzuriranja. Cena vstopnic je seveda zasojlena in pri petindvajsetih razprodanih projekcijah na dan zasluži festival v dobrih dveh tednih milijon egiptovskih funtov. S tem proračunom potem krijejo stroške nastanitve gostov, ki jih je bilo letos okoli 500, izdatke za organizacijo in podobno.

Srce festivala je v impozantni zgradbi supermoderna hotela Semiramis International, ki se dviga nad lenimi valovi Nila v samem središču vele mesta. Glavni stan festivala je zasedel praktično celo nadstropje. Čudovite terase z bujno vegetacijo in panoramo kairskega »cityja« v ozdaju pa so s pomočjo improviziranih senčnic spremenili v središče filmskega marketinga. Ta je zelo pomembna, če ne celo najpomembnejša komponenta te mednarodne filmske revije, tukaj se namreč odvija velikanska trgovina med evropskim in ameriškim Zahodom ter arabskim delno azijskim Vzhodom. Distributerji in producenti so kupovali in prodajali filmske, video in televizijske pravice za prikazovanje filmov ameriških, francoskih, indijskih in drugih velikih svetovnih kinematografij. V organizacijskem središču festivala so imeli konec prvega tedna že tudi delne podatke, po katerih je vrednost podpisanih pogodb na marketingu dosegla 10 milijonov dolarjev. Egipčani so bili več kot zadovoljni, saj je kazalo, da bodo prehiteli svojega najostrejšega tekmeca, mnogo starejši in uglednejši festival v Kartagini in Tunisu. Gostujočih držav je bilo 53. Jugoslavijo pa je ob *Kavarni Astoria* predstavljal še film Rajka Grlića *Hudičev raj*. Po projekcijah so prirejali tiskovne konference, na katerih je velika množica v glavnem arabskih novinarjev spraševala vse mogoče, glavne zvezde takšnih pogovorov pa so bili seveda Američani in Sovjeti. Izrazito močno zastopstvo so imeli Francozi, ki se zaradi tesnih kulturnih stikov z Egiptom počutijo tu kot doma, večje število filmov pa je predstavlja tudi italijanska kinematografija. Novinarske projekcije so bile v dvorani Kleopatra v hotelu Semiramis, bile so dobro obiskane in zato praktično ni bilo filma ob katerem bi se njegovi predstavniki utegnili počutiti odrinjene ali manjvredne. Za to je poskrbela tudi izjemna gostoljubnost gostiteljev, ki so ob vsaki priložnosti poudarjali, da so veseli prav vsakega filma po izboru svojih selektorjev, predvsem pa izdelkov iz malih nacionalnih kinematografij. Slovenski film je bil zato odličen »vzorec« takšne selektorske politike in koncepta festivala, ki zaradi svojega datuma ob koncu leta dejansko izbira med najboljšimi, kar ponuja skoraj zaključeno filmsko leto, od svetovnih uspešnic do avtorskih filmov in nekomercialnih izdelkov.

Predstavitve delčka slovenske filmske produkcije na karinskem festivalu je bila torej uspešna in če se oba prostora, evropski in arabski, zdita še toliko oddaljena eden od drugega, je to samo na videz. Film je univerzalna govorica, ki povezuje svet in takšne vezi slovenski film še kako potrebuje.

ŽIVA EMERŠIČ MALI

Ob praznih kinodvoranah večji odziv za šport in ples

V primerjavi z istim lanskim obdobjem so Italijani v prvih šestih mesecih 1990 potrošili 150,8 milijard lit več za kulturno-zabavno-razdvedrilne dejavnosti. Po podatkih, ki jih je objavila SIAE - Italijansko združenje avtorjev in založnikov, se je namreč v blagajnah najrazličnejših organizatorjev, ki delujejo na omenjenem področju, od januarja do junija 1990 nakopilo 1.749,7 milijard, kar primerjalno z lansko vsoto predstavlja 9,4 odstotkov absolutnega povišja (upoštevajoč inflacijo pa približno 3,2 odstotka). Znesek obsega ves denar, ki ga je italijansko občinstvo odšlo za ogled filmov, gledaliških del, koncertov klasične in lahke glasbe, športnih prireditev, razstav, cirkuških nastopov, »ljudskih« praznikov, pa tudi za ples in druge zabave, kot so lahko video igre, bilijard in podobna razvedrila.

Med vsemi je stanje najbolj zaskrbljujoče za filmski svet: kinematografski dvoran se je namreč izognilo na več ljudi, ki so svoj prosti čas raje zapolnili z drugimi dejavnostmi. Sicer je bila za ogled filmskih predstav potrošena ista vsota denarja kot v prvem lanskem polletju (približno 285 milijard lir), letos se je zmanjšalo število dni predvajanja in s tem tudi prisotnosti občinstva v kinodvoranah. Pri tem pa je treba upoštevati, da se je tudi zaznavno zvišala povprečna cena vstopnice (od čistih 5.960 do prav tako

čistih 6.370 lir). Obratno sorazmerno z nazadovanjem, ki ga pri pozornosti občinstva doživlja filmska tovarna sanj, pa narašča uspeh »najlepše igre na svetu«: v isti dobi je bilo za nogometne tekme izdanih 9 milijonov 300 tisoč vstopnic za skupnih 294,6 milijard lir. S tem dosežkom - ob upoštevanju sededa tudi letošnjega svetovnega prvenstva - se je nogomet prebil na vrh najprikljubnejših italijanskih športnih panog in odločno prekosil popularnost košarke, motociklističnih dirk, tenisa in odbojke, ki je »zbrala« le 4,9 milijard.

Iztekajoče se leto pa je predstavljalo pravo finančno razočaranje za svet rock glasbe: v poglavju lahkoglasbenih koncertov in prireditev »raznih umetnosti« je SIAE sicer zabeležilo naraščajoče število manifestacij, a pravi upad glede na odziv občinstva, ki je za tovrstno razvedrilo odštelo 15,4 odstotkov manj denarja. Dovolj nenavdušujoči podatki spremljajo tudi operno, baletno in koncertno dogajanje, ki je sicer zabeležilo izenačenje računov, a le zaradi poviška povprečnega stroška za vstopnico, saj je v gledališke in operne dvorane stopilo približno 6 odstotkov manj ljudi. Ob porastu števila gledaliških in glasbenih prireditev (ki pa ne odgovarja odzivu občinstva) doživlja najboljši uspeh plesno razvedrilo, ki čedalje množičneje privablja ljudi v disko-klupe in plesne dvorane.

V kratkem še tretja slovenska TV mreža

Enajst partnerjev komercialne družbe TV 3 je včeraj v Ljubljani potrdilo svojo poglobljeno programsko identiteto. To bodo oblikovali po tretji TV mreži, na kateri bodo žaživele lokalne in regijske oddaje v Sloveniji. Projekt bo vključeval vse programsko-produkcijske skupine in posameznike, domače in tuje, izrazito komercialne. Moratorij za ustanavljanje TV 3, ki ga je 26. t.m. razglasil svet RTV Slovenija pod predsedstvom Rudija Šeliga, ne velja za družbo TV 3, saj je ta zunaj sistema RTV Slovenija. Snovanje in delovanje TV 3 bosta pomenili demonopolizacijo TV medija v Sloveniji, ustvarjanje pogojev za zdravo programsko konkurenco in odpiranje TV mreže novim partnerjem. Za programe TV 3 ne bo treba plačati RTV naročnine. Nekateri partnerji bodo že v bližnji prihodnosti začeli na 34. TV kanalu in za širšo ljubljansko kotlino predvajati samostojni komercialni TV program.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 6.55 Film: Rob Roy, il bandito di Scozia (pust., ZDA 1954, r. Harold French) 8.30 Tečaj španščine in nemščine 9.00 Dok.: Drugi obraz 9.30 TV film: Un detective dal paradiso 11.10 Nagrada Braille 11.55 Vreme in kratke vesti 12.05 Sobotni sejem 12.25 Rubrika: Check-up 13.25 Loto in dnevnik 14.00 Rubrika: Prizma 14.30 Igra: Toto-TV Radiocorriere 14.35 Film: Piccoli ladri di cavalli (dram., ZDA 1977, r. Charles Jarrot) 16.30 Risanke 17.00 Otroška oddaja: Il Saba-to dello Zecchino 18.00 Kratke vesti in loto 18.10 O zdravlju in lepoti 19.25 Nedeljski evangelij 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.40 Variete: Fantastico '90 23.00 Dnevnik in Posebnosti 24.00 Nočni dnevnik 0.20 Film: Ore 20 - Scandalo in diretta (dram., Fr. 1985, r. Serge Leroy, i. Philippe Noiret)	RAI 2 7.00 Risanke 7.55 Aktualno: Mattina 2 10.00 Jutranji dnevnik 10.05 Izobraževalna oddaja: Il far da sè 10.35 Nanizanki: Lassie, 11.05 L'arca del dottor Bayer 12.00 Variete: Ricomincio da due (vodi R. Carrà) 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.15 Športna rubrika: Dribbling 14.00 Variete: Ricomincio da due (2. del) 15.55 Žrebanje lota 16.00 Izobraževalna oddaja: Caramella 2 16.30 Rotosport: odbojka Gividi Milano-Philips Modena in košarka Clear Cantù-Livorno 18.45 Nanizanka: Un giustiziere a New York 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Film: Quo vadis? (zgod., ZDA 1951, r. Mervyn Le Roy, i. Robert Taylor, Deborah Kerr) 23.30 Dnevnik in vreme 23.45 Film: Accadde una notte (kom., ZDA 1934, r. Frank Capra, i. Claudette Colbert, Clark Gable, Walter Connolly)	RAI 3 9.30 Koncerti RAI 3: Agostino Orizio dirigira Komorni orkester Mednarodnega klavirskega festivala iz Brescie in Bergamo (Haydn, Mozart, Beethoven) 11.15 Spoznavati Alpe Jadran 11.45 Pred 20 leti 12.15 Magazine RAI 3 14.00 Deželne vesti 14.25 Okolje Italija 15.05 Film: Il prigioniero del terrore (krim., ZDA 1944, r. Fritz Lang, i. Ray Milland) 16.35 Film: Stanotte ed ogni notte (glas., ZDA 1945, r. Victor Saville, i. Rita Hayworth) 18.10 Drobci 18.45 Športna rubrika: Derby 19.00 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Tednik: On Off 20.30 Film: Lo squalo 2 (srh., ZDA 1978, r. Jeannot Szwarc, i. Roy Scheider) 22.30 Aktualnosti: Harem 23.35 Nočni dnevnik 0.15 Film: Rapina a mano armata (krim., ZDA 1955, r. Stanley Kubrick, i. Sterling Hayden)	TV Slovenija 1 9.00 Spored za otroke in mlade: Lonček kuhaj, 9.10 Čebelica Maja - Pajkovka se ušteje, 9.35 nan. Alf, 10.00 nad. To-varišija Petra Grče, 10.30 Zgodbe iz školje 11.00 TV Mozaik: večerni gost - dr. Franc Rozman in Bogomil Gerlanc 11.50 Oči kritike 12.30 Film: Veliki lov lokomotiv (ZDA) 13.45 Sova (pon.) 14.45 Šport v letu 1990 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.05 Muppet Show: Roy Clark 17.30 Spored za otroke: Pravljice iz mavrice - Veter Peter potepouh, 17.50 nad. Waitapu 18.25 Dok.: Divji svet živali 18.55 Že veste?, risanka, Okno 19.30 Dnevnik, vreme, Utrip 20.25 Žrebanje 3x3 20.45 Ona + on 22.20 Dnevnik, šport in vreme 22.40 Sova, vmes nan. Zlata dekleta in Neučakana pištola, kratki film Zadnje pismo in film Casanova (1. del)	TV Koper 11.15 Mednarodni nogomet 13.00 Am. nogomet NFL 14.30 Rubrike: Assist, 15.00 Supervalley, 15.45 Bordo Ring 16.45 Rubrike: Sportime 17.30 Angleški nogomet 19.00 TVD Stičiče 19.25 Nabožna rubrika 19.35 Otroški spored: Lanterna magica in nan. Gior-no per giorno 20.00 Film: Kombatt 21.30 TVD Novice 21.40 Nanizanka: Mod Squad 22.30 Angleški nogomet 0.15 Španski nogomet	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Veliki uspehi Beatlesov; 9.30 Vraže in čarovnije pri nas; 9.45 Orkestralna glasba; 10.10 Koncert v Stolnici sv. Justa v Trstu: organist Hubert Bergant; 11.30 Potpuri; 12.00 Režija in Kanalska dolina; 12.30 Instrumentalni solisti; 12.40 Božične pesmi: mešani pevski zbor sv. Jernej z Opčin; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Nediški zvon; 14.50 Glasbeni sprhodi; 16.10 Mi in glasba: z letošnjega tekmovanja Lipizer v Gorici; 17.10 Odprti prostor; 17.40 Jazzovski utrip; 18.00 Igra: Goljufa (Z. Bajsič, r. Adrijan Rustja); 19.20 Zaključek sporedov.
CANALE 5 8.00 Nanizanka: La famiglia Brady 8.30 Film: Il nipote picchiatello (kom., ZDA 1955, r. Norman Taurog, i. Jerry Lewis, Dean Martin) 10.30 Rubrika: Gente comune 12.00 Kviz: Il pranzo è servito 12.45 Rubrika: Cara TV 13.30 Kviza: Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie 15.00 Film: Susanna e le giubbe rosse (i. Shirley Temple) 17.00 Dok.: Arca di Noè 18.00 Kvizi: O.K. Il prezzo è giusto!, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito 20.25 Varieteja: Striscia la notizia, 20.40 Sabato al circo 22.30 Umetnostno drsanje - Nutrasweet Challenge of Champions 24.00 Predstavitel novega Bertoluccijevega filma Il tè nel deserto 0.30 Striscia la notizia 0.50 Nanizanki: Starsky & Hutch, 1.50 MacGruder & Loud	RETE 4 8.00 Nanizanki: Hotel, 9.00 La casa nella prateria - La gelosia di Laura 10.00 Nadaljevanke: La mia piccola solitudine 12.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 13.35 Nadaljevanke: Sentieri, 14.30 La donna del mistero, 16.30 Andrea Celeste 17.30 Nadaljevanki: Amandoti, 18.10 Febbre d'amore 19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati (vodi Luca Barbareschi) 19.35 Aktualno: Linea continua (vodita Rita Dalla Chiesa in Andrea Barberi) 19.45 Nadaljevanke: Marilena 20.30 Aktualno: Linea continua (2. del) 23.00 Film: Vivere alla grande (kom., ZDA 1979, r. Martin Brest, i. George Burns, Art Carney, Lee Strasberg) 1.00 Nanizanki: Arabesque - Una formula per la vendetta, 2.00 Detective per amore - Aspettando Michele	ITALIA 1 7.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes (7.10) risana filma Black Beauty in (7.50) D'Artacan e i tre moschettieri 10.00 Film: Le avventure di Alice nel paese delle meraviglie (fant., VB 1972, r. William Sterling, i. Peter Sellers, Dudley Moore) 12.00 Nanizanki: Poliziotto a quattro zampe, 12.30 Tale padre tale figlio - Una scelta difficile 13.00 Variete: Sette per uno 13.30 Rubrika: Calciomania 14.30 Glasba: TopVenti 15.30 Dok.: Antartica 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke 18.35 Variete: Natale in casa Gabibbo 20.00 Risanke 20.30 Film: Scuola di medicina (kom., ZDA 1985, r. Alan Smithee, i. Parker Stevenson, Eddie Albert) 22.20 Eno leto športa 23.20 Šport: Pariz-Dakar 23.55 Nanizanke: La banda dei sette, 0.55 Il giustiziere della strada, 2.00 Lady Blue	ODEON 7.00 Božič na Triveneti 13.00 Rubrike: Top motori, 13.30 Blu news 14.00 Dok.: Diario di soldati 14.30 Rubrika: Beyond 2000 15.00 Film: War and love (dram., Izrael 1986, r. Mosche Mizrani, i. Sebastian Keneas) 17.00 Film: L'ultimo viaggio (dram., ZDA 1983, George Schaefer, i. Bette Davis, James Stewart) 19.00 Filmi in risanke 20.00 Šport: American ball 20.30 Film: Agenzia Omicidi (kom., ZDA 1984, r. Anthony Harvey, i. Katharine Hepburn, Nick Nolte) 22.30 Film: Ai confini della città (dram., ZDA 1987, r. Mark Stouffer, i. Robert Logan, Levon Horn) 24.00 Aktualno: Promo che passione	TELEFRIULI 15.00 Roza salon 16.00 Risanke 18.00 Dok.: Crno in belo 19.00 Nanizanka: Lo zio d'America 19.30 Večerne vesti 20.00 Sportne napovedi 20.30 Nad.: Olga e i suoi figli 22.00 Iz parlamenta 22.30 Nočne vesti 23.00 Variete: Te lo do io il Brasile! 0.15 Sportne napovedi 0.30 Nočne vesti	RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in ceste; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Radio Lj; 13.00 Kruh in sol Radia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.00 Kviz o avtomobilih in avtomobilizmu; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba

Veter krize iz Tržiča sega do Goriške občine

Zaradi preverjanja v koaliciji odložili glasovanje o proračunu

Tudi večinska koalicija na Goriški občini se vidno maje zaradi premikov v Tržiču. Včeraj je goriški občinski svet z glasovi večine (vendar z nekaterimi pomembnimi odstopi) sklenil, da odloži glasovanje o proračunu in počaka na razjasnitev odnosov med strankami večine na pokrajinski ravni. Svet naj bi se ponovno sestel 8. januarja, tik preden zapade zadnji rok za odobritev. Isti dan bo seja tudi na Pokrajini: ko bi spet ne prišlo do odobritve proračunov, bi v obeh primerih morali imenovati komisarja, razpustiti izvoljeni telesi in sklicati predčasne volitve, tako kot velevala določila zakona o reformi krajevnih uprav.

Kot je bilo pričakovati je odložitev glasovanja o proračunu predlagal socialist Zucalli. Dejal je, da gre za zgolj tehnično odložitve, ki naj bi ne imela konkretnih posledic za delovanje občinske uprave, je pa potrebna kot izraz protesta zoper kršitev pokrajinskih sporazumov med večinskimi strankami. »Socialisti se vsekakor obvezujemo«, je dejal Zucalli, »da bomo na naslednji seji omogočili odobritev proračuna kakorkoli naj se razreši sedanji politični vzolji. Omogočili bomo delovanje goriške občinske uprave, pa naj bomo tudi sami v njej ali pa ne«, je zaključil in s tem namignil na izstop PSI iz koalicije v Gorici, če bodo vsled sporazuma KD-KPI izločeni v Tržiču.

V imenu vseh strank opozicije se je proti temu predlogu izrekel misovec Coana. Za občinski svet je žaljivo, da pogojujejo njegovo delo interni spori med KD in PSI. Po drugi strani je predlog podprl načelnik KD Obit. Dejal je, da je bila občinska uprava izvoljena na osnovi sporazuma, ki je predvideval homogene večine od Gorice do Tržiča in preko Pokrajine do Dežele. Če neke pride do sprememb, je poudaril, je treba preveriti, ali sedanja večina sploh še obstaja. Nekateri so to njegovo izjavo povezali z ostro kritiko na račun župana Scarana na prejšnji seji in jo razumeli kot znak nesoglasij tudi znotraj KD, med večinsko strujo, ki ji pripada Obit, in manjšinsko, v kateri so tako Scarano kot večji del tržiške KD, ki se zavzema za koalicijo s komunisti.

Še pred glasovanjem o tem predlogu je občinski svet z glasovi vseh svetovalcev večine zavrnil drug predlog,

ki ga je postavil Fiorelli in ga je v imenu KPI podprl Bratina. Po tem predlogu naj bi razprave ne odložili, pač pa se ji celo odrekli. Ne gre za zgolj formalno razliko, saj bi v tem primeru bili dve možnosti: ali bi prišlo do takojšnjega imenovanja komisarja in volitev, ali pa bi župan že v ponedeljek spet sklical občinski svet za glasovanje o proračunu, pri čemer bi se morale večinske stranke izjasniti. Nedopustno je, so menili predstavniki opozicije, da prihaja do prvega preverjanja komaj dobre štiri mesece po izvolitvi nove uprave in da tajni dogovori pokrajinskih tajništvev pogojujejo delovanje in obstoj izvoljenih teles.

Ta Fiorellijev predlog je podprla vsa opozicija, kompaktno pa so ga zavrnili vsi svetovalci večine. Manj kompaktna je večina bila ob glasovanju o Zucallijevem predlogu za odložitve odobritve proračuna. Predlog je bil sprejet z glasovi 18 svetovalcev, trije svetovalci KD (med njimi odbornik za urbanistiko Fornasir) so se vzdržali, proti predlogu pa je skupaj z opozicijo glasovala tudi predstavnica zelenih smejočega se sonca Boileau, ki se je v zadnjem času že nekajkrat ogradila od stališč koalicije, četudi njena skupina podpira upravo.

Po tem glasovanju se je v zdušje v sejni dvorani precej naelektrilo, tako da so svetovalci opozicije iz protesta zapustili sejo, ki se je nadaljevala še kratek čas za odobritev nekaterih nujnih sklepov v zvezi z gradnjo slovenskega šolskega središča, o čemer poročamo posebej.

Včerajšnji razplet na goriški občini ne obeta nič dobrega za stabilnost uprav, tudi upoštevajoč vesti iz Tržiča, kjer je predsedniči v bistvu propadel poskus deželni tajnikov večinskih strank, da bi na tržiški občini ohranili sedanje skrhano zavezništvo. Sestanek je bojkotirala tržiška KD, ki ne odstopa od namena, da sklene zavezništvo s komunisti in izloči socialiste iz uprave. Ponoven poskus posredovanja naj bi vodstva strank opravila 3. januarja, malokdo pa verjame v možnost uspeha. Kaj bo potem na Pokrajini in na Goriški občini? Socialisti naj bi, sodeč po dosedanjih izjavah, zgolj tehnično podprli proračun, takoj zatem pa naj bi povzročili krizo.

Nastopilo je nad trideset gojencev Lepa božična produkcija gojencev Glasbene matice



Glasbena matica je v tednu pred počitnicami pripravila praznično (božično) produkcijo gojencev goriške in drugih glasbenih šol. Prijetnemu popoldnevu v Kulturnem domu, kjer so mladi izvajalci dokazali solidno znanje, kar priča o kakovosti pouka na šoli Glasbene matice, je sledilo lepo število staršev in ljubiteljev glasbe. Nastop je z odlomkom Beethovne 9. simfonije - Himne radosti pričela skupnica najmlajših violinistov, ki so jo sestavljali Simone Bais, Janina Cotič, Jana Jarc, Maja Klede in Katerina Tomsčič. Kvintet (na sliki - foto Čubelj) sta na klavirju spremljala David

Piccolo in prof. Erika Zavadlav. Bogat spored je nadaljevala Helena Plesničar, ki je na klavirju zaigrala skladbičo "Mizo sem ribala". Sledil ji je Dejan Klanjšček, ki je na harmoniko podal narodni motiv Izidor. Na priraditvi so nastopili še: Mitja Vižintin (harmonika), Katja Batistič (klavir), Kristina Spadari (klavir), Matija Pipan (harmonika), Katja Bresciani (klavir), Sara Devetak (klavir), Aleksander Spadari (flavta), Boris Printič (klavir), Martina Fabris (klavir), Vanja Batistič (harmonika), Maja Kragelj (klavir), Neva Klanjšček (klavir), Erik Figelj (kitara), Kristina Di Dio (klavir), Sanja Ferlan (flavta), Maja in Katja Ožbot (klavir), Diego Naccini (harmonika), Barbara Cotič (klavir), Maja Humar (klavir), Danja Bagon (klavir), Martina Gereon (kitara), Tanja Kovic (klavir), Florinda Mastroianni (klavir), Vesna Cescutti (kitara) in Majda Klemše (klavir). Posamezne točke sta povezovali Katja Ožbot in Maja Kragelj.

razna obvestila

Društvo upokojencev sporoča vozni red avtobusov za silvestrovanje v Izoli: prvi avtobus odpelje ob 15. uri s Travnika, smer Oslavje, Steverjan, Podgora, Standerž; 2. avtobus odpelje ob 15.30 s trga v Standeržu, postanka v Sovodnjah in Gabrjah.

Knjižnica Damira Feigla je zaprta do vključno 1. januarja 1991.

Štandreška mladina vabi na Laguna's party - silvestrovanje. Informacije: Peter Braini (šola Cankar), Dimitri Braini (šola Galilei) in Sonja Bastiani (šola Zois).

SDZPI obvešča, da so njihovi uradi zaprti do 7. januarja.

Občina Doberdob sporoča, da bodo med prazniki pobirali smeti samo v petek, 4. januarja.

Dograditev sedaj predvidena do meseca maja

Še milijarda za šolski center

Goriški občinski svet je včeraj odobril dva sklepa, ki naj bi končno omogočila pospešitev del za ureditev novega slovenskega šolskega centra v Ul. Puccini. Kot smo že večkrat poročali, so bila dela letos dalj časa ustavljena, ker je zmanjkal denar. Občinska uprava si je že pred nekaj meseci zagotovila anticipacijo iz Goriškega sklada, ki naj bi omogočila nadaljevanje del v pričakovanju dodelitve dodatnega posojila od državnega zavoda Cassa Depositi e Prestiti. Na včerajšnji seji pa je župan v odgovor na kritike svetovalca Ivana Bratine, ki je očital upravi zamude in brezbriznost pri iskanju finančnega kritja za šolski center, povedal, da so

se nato premislili. Raje kot pri omejenem državnem zavodu bodo posojilo najeli pri Goriški hranilnici, kot dovoljuje začasni vladni odlok. S tem naj bi bil denar (čeprav za dražje obrest) hitreje dodeljen, po drugi strani pa izbrana procedura ne dovoljuje uporabe denarja iz anticipacije Goriškega sklada.

Najem posojila je občinski svet odobril na včerajšnji seji. Gre za okroglo milijardo lir, ki bo potrebna za kritje večjih stroškov pri izvajanju načrta. Povečanje stroškov so izvajalci del ugotovili ob preverjanju stanja del meseca julija, občinski svet pa je zadevno varianto odobril včeraj skupaj s sklepom o najemu posojila. Mi-

ljardo več bodo potrebovali izključno za gradbena dela, saj v njej ni vključena cena zemljišča, ki je tudi večja od začetnih predvidevanj, a jo bodo krili z drugimi finančnimi viri. Povečanje stroška za gradnjo gre najbrž povezati - podrobnejših pojasnil na včerajšnji seji niso dali - z ureditvijo kletnih prostorov pod telovadnico, ki v prvotnem načrtu ni bila predvidena. Po vsej verjetnosti pa odvisi podražitev tudi od zamudam pri izvajanju načrta, ki se je zavleklo krepko čez svojčas predvidene roke. S posojilom, ki bi ga morali prejeti že januarja, pa naj bi šolsko središče dogradili do meseca maja, je včeraj zagotovil župan.

Danes so sicer banke zaprte, vendar tudi če bi bil običajni delovni dan, bi se glede kotacije dinarja nič ne spremenilo. Tako v podjetjih, kakor v bankah čakajo na napovedano uradno razvrednotenje. Nekateri celo vedo že za novi tečaj. Obnašanje bank in trgovin je dokaj različno. Na Kmečki banki so delno zamrzili odkup dinarjev, poprečni tečaj se je sukal med 70 in 80 lirami. Pri Goriški hranilnici so povsem ustavili menjavo dinarjev. V veleblagovnici Standa dinarjev ne sprejemajo že od začetka tedna, v veleblagovnici Oviessie pa so dinarje včeraj sprejemali v izrednih primerih, vendar je bila njihova vrednost precej nižja od uradne. Sicer pa se je zadnje dni dotok dinarjev, potem ko se je razširila vest, da je menjava skoraj povsod zamrznjena, znatno znižal.

SMReKK

vabi na

SILVESTROVANJE

Kulturni dom. Vstop samo z vabili

Tradicionalno srečanje na meji in izmenjava novoletnih voščil



Mejni prehod pri Štanderžu je bil včeraj dopolne prizorišče tradicionalnega novoletnega srečanja upraviteljev obeh mest in mejnih organov. Po pozdravnem nagovoru predsednika Sdaga Bruna Brunella in predstavnika novogoriških podjetij, ki trgujejo s tujino Dina Velikonje, je goriški podžupan Mario Del Ben podčrtal pomembnost obmejnega trgovskega poslovanja na Goriškem. S tem v zvezi pa je naglasil potrebo, da se čimprej dokončno uresniči načrt cestne povezave z Razdrtim.

Predsednik skupščine občine Nova Gorica Sergij Pelhan pa je poudaril idejo dveh Goric in enega samega mesta ter ugotovil, da si je naše območje z vsakodnevnimi stiki in prijateljskimi vezmi že zagotovilo mesto v Evropi.

Na sliki (foto Pavšič): trenutek z včerajšnjega srečanja na štandreškem mejnem prehodu.

Prijeli pobeglega zapornika priznal je umor A. Bitežnik

Umor 67-letne Alojzije Bitežnik iz Grgarja, 23. julija letos, je kot se zdi pojasnjen. V Veroni so karabinjerji 17. t.m. prijeli jugoslovanskega državljanca 24-letnega M.D. M.D. so italijanske oblasti že izročile jugoslovanskim. Osumljenec je kriminalistom priznal dejanje in proti njemu je že bila vložena kazenska ovadba.

Delavci organov za notranje zadeve v Novi Gorici so tako v nekaj mesecih v vztrajnim delom in tudi v sodelovanju z republikanskimi organi uspeli razvozlati zagoneten primer in izslediti morilca. Besedo bo imelo zdaj naprej sodišče.

Po umoru priletne ženske se je med prebivalstvom Grgarja in tudi sosednjih krajev širila vznemirjenost in strah. Pojavile so se celo govorice o nekakšnem čudaku, ki naj bi na samotnih odsekih cest v okolici Nove Gorice, zlasti proti Trnovemu in Čepovanu, skušal zaustavljati avtomobilistke. Delavci milice so sleherni informacijo skrbno preverjali in skušali možaka izslediti. Nekaj dni za umorom v Grgarju pa so v raznih krajih na območju Grgarja, Vojškega in Cola ugotovili več vlomov v hiše in tudi vikende. Prav na podlagi teh elementov so kriminalisti prišli do domneve, naj bi uboj zagrešil 24-letni M.D. Gost KPD na Dobu. Prve dni julija je namreč omenjeni zapornik odšel na tridnevni dopust, od koder pa se ni več vrnil.

Začela se je zatem široka poizvedovalna akcija v Sloveniji in Jugoslaviji.

Organi pregona so obvestili tudi italijansko policijo.

M.D. so zasledili karabinjerji v Veroni ter ga, kakor so nam povedali na upravi za notranje zadeve v Novi Gorici, že izročili jugoslovanskim oblastem.

Umorjeno Alojzijo Bizjak je v ponedeljek, 23. julija letos, okrog 12. ure našla sosedka. Čudno se ji je zdelo, da ženske, ki je živela sama v stari kmečki hiši, kljub pozni uri še ni na spregled. Stopila je do hiše in jo poklicala. Ker se nihče ni odzval je stopila še v notranjost, kjer je na tleh ležalo truplo. Sosedje so takoj obvestili postajo milice v Novi Gorici. Stekel je postopek predviden v takih primerih. Ugotovljeno je bilo, da je ženska umrla zaradi hudih poškodb z nožem. Nekaj časa so preiskovalci iskali v vse mogoče smeri, končno pa se je klopčič le pričel odvijati in v nekaj mesecih so prišli do človeka, ki je dejanje priznal.

Mojstri dela

V preteklih dneh so v Tržiču izvolili novi pokrajinski odbor mojstrov dela za triletnje 1991/93. Izvoljeni so bili Ferruccio Sandri, Giorgio Stabon, Salvatore Furlan, Agostino Tacchinardi, Duilio Barbieri in Enzo Lesizza. Funkcijo pokrajinskega konzula bo opravljal Giorgio Stabon, tajnik združenja in istočasno podkonzul bo Ferruccio Sandri.

Novi odbor je podelil častno priznanje Giovanniju Pausigu.

prispevki

Namesto cvetja na grob Dominika Grilla daruje družina Devetak Marčelo, Vrh 49, 50 tisoč lir za Gospodarsko zadružno Vrh.

Namesto cvetja na grob Ernesta Pitolijskega daruje Jožef Primožič z družino 100 tisoč lir za KD Briški grič.

V isti namen daruje Boris Pintar z družino 100 tisoč lir prav tako za društvo Briški grič.

kino

Gorica

CORSO 15.30-22.00 »Atto di forza«.

VERDI 18.00-22.00 »Rocky V«. Igra S. Stallone.

VITTORIA 15.15-22.00 »La sirenetta«. Walt Disney. Risani film.

Tržič

EXCELSIOR 18.00-22.00 »Ghost«.

COMUNALE 18.00-22.00 »Ore despera-te«. Igra M. Rourke.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI All'Orso Bianco (dr. Tavasani) - Corso Italia 10 - tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU San Nicolò - Ul. I Maggio 94 - tel. 790338.

KD Briški grič izreka Silvanu Pitolijskega in družinskimi članom sožalje ob smrti očeta Ernesta — Ninita.

V košarkarski A-1 ligi Danes po TV Clear-Livorno

V italijanski košarkarski A-1 ligi bosta danes na sporedu dve anticipirani tekmi 1. povratnega kola. TV gledalci si bodo lahko (približno ob 17.30) ogledali dvoboj med Clearom iz Cantuina in Libertasom iz Livorna, ob 21. uri pa se bosta pomerila še Knorr iz Bologne in Auxilium iz Turina.

Tržaški Stefanel bo jutri popoldne gostoval v Rimu pri Il Messaggeru, ki je (tesno) že zmagal v Trstu. Težko je pričakovati, da bodo Tanjevičevi varovanci pripravili presenečenje.

Dogandžić trener Olimpije

LJUBLJANA — Vodstvo Olimpije je za novega trenerja ljubljanskega nogometnega prvoligaša imenovalo Slobodana Dogandžića, ki je bil do zadnjega v balotaži s Korpečanom Pertičem. Dogandžić je v '70 letih kot branilec že igral za Olimpijo in dobro pozna svoje novo trenersko okolje, a zanj je to prva preizkušnja v najvišji jugoslovanski ligi.

Dogandžić, ki je nazadnje treniral pri Borcu iz Čacka, bo zamenjal Šoškiča, ki je s svojega položaja nepreklicno odstopil po jesenskem delu prvenstva, v katerem je Olimpija po njegovem mnenju dosegla dve točki manj od načrtovanega.

Kar se tiče igralskega kadra je Olimpija kot znano odstopila Novaka Partizanu, iz Beograda pa sta v zamejino prišla Pantić in Radičević. Od slovenskih igralcev je ljubljanski klub najel le Judeža od NK Ljubljana, vsi ostali pa so mu ušli.

Danes štart v francoskem Vincennesu Avtomoto dirka Pariz-Dakar je letos še bolj zahtevna

PARIZ — Na današnjem štartu 13. avtomoto dirke Pariz-Dakar na dvorišču grada Vincennes se bo zbralo okrog 400 udeležencev. Pri načrtovanju znane dirke po afriških dunah so letos prireditelji priviligirali vzdržljivost in spretnost pilotov, da bi zmanjšali premoč osrednjih hiš. Po štirih izvedbah, na katerih je Peugeot povsem pregazil konkurenco, se je dirka, ki je bila na začetku nič več kot pustolovščina v ozkem krogu prijateljev, spremenila v pravo tekmovalno razkazovanje moči dveh, največ treh konstruktorjev, ki razpolagajo s kolosalnimi sredstvi in so povsem zasenčili amaterje. Vse to je po eni strani privedlo do »kvalitetnega skoka«, a tudi do znatnega padca zanimanja za tekmovalce, med drugim pa se je precej zmanjšalo tudi število vpisov, če vemo, da je na tej dirki že nastopilo tudi več kot 550 tekmovalcev.

Gilbert Sabine je zato letos zarisal 6747 kilometrov res zahtevne proge, težavnostni višek pa bo tekmovalce doseglo, ko bodo na sporedu štiri »maratonske« etape brez počitka in tehnične asistencije. Prireditelji so si za cilj postavili, da bi bila dirka negotova vse do prihoda v Senegal, ko se bodo »preživeli« udeležili etape od Tichita do Kiffe v Mavretaniji. Prvi dve etapi na francoskih tleh (Clermont Ferrand in Marseille) sta tranzitnega značaja, prava dirka se bo začela 2. januarja s štartom v Tripoliju.

Med avtomobili sadijo med favorite Citroen (glavni pilot je Finet Vatanen, ki je dirko osvojil že trikrat), Mitsubishi in Lada, med motorji pa naj bi pri-

šlo do dvoboja med Cagivo in Yamaha oziroma kar se tiče pilotov med Italijani (Orioli, De Petri) in Francozi (Neveu, Lalay, Peterhansel), vmešajo pa se lahko tudi Španci (Mas, Arcarons).

Poskrbljeno je tudi za varnost. Sodelovalo bo namreč 36 zdravnikov, ki bodo na voljo imeli tudi letalo antonov z vgrajeno operacijsko sobo in tremi tonami zdravstvenega materiala.

Poletovi kotalkarji so se spet odrezali

V kraju Vazzoli pri Trevisu, kjer je bilo pred dnevi državno tekmovaljevanje v kotalkanju za 1. trofejo občine Vazzola, so se kotalkarji openskega Poleta odlično izkazali, saj so v konkurenci šestih društev osvojili prvo mesto ekipno in si tako tudi zagotovili lično trofejo.

V kategoriji najmlajših so poletovke osvojile kar vsa tri prva mesta. Zmagala je namreč Tanja Romano pred Karin Cirssani in Maruško Hrovatin.

Zmagala je tudi Maja Berzi med začetnicami. Povejmo še, da je v okviru tega tekmovalja imel ekshibicijski nastop tudi letošnji svetovni prvak, poletovec Samo Kokorovec.

Poletovi kotalkarji se medtem že pripravljajo na 6. mladinsko tekmovaljevanje, ki bo 24. februarja v kraju Città di Carpi (Modena).

Na svetovnih in evropskih prvenstvih so osvojili 304 kolajne

Leto 1990 nadvse uspešno za jugoslovanske športnike

BEOGRAD — Leto, ki se bo na silvestrovo izteklo, je bilo za jugoslovanski šport kar se da uspešno. Kljub veliki politični, gospodarski in družbeni krizi, ki maje temelje jugoslovanske države, so dosegli športniki v modrih dresih preteklo leto presenetljivo dobre rezultate: v članski in mladinski konkurenci so na svetovnih in evropskih prvenstvih osvojili skupno 103 kolajne, h katerim je treba dodati še 27 osvojenih trofej v tekmovalju invalidov in gluhozemih.

Dvestodvajset jugoslovanskih športnikov je osvojilo 258 individualnih kolajn, medtem ko je 34 invalidov dobilo 46 posameznih trofej, tako da je leta 1990 254 športnikov poseglo na mednarodnih tekmovaljih po 304 individualnih odličjih.

Te podatke, ki pričajo o vitalnosti jugoslovanskega športa, je včeraj objavil Športni informacijsko-dokumentarni center Jugoslovanskega zavoda za telesno kulturo in medicino športa v Beogradu. Med udeleženkami svetovnih prvenstev je Jugoslavija zasedla skupno 9. mesto s 27 osvojenimi odličji (6 zlatih, 7 srebrnih in 14 bronastih kolajn), medtem ko je na lestvici z evropskih prvenstev uvrščena na 11. mesto z 19 odličji (4 zlatimi, 5 srebrnimi in 10 bronastimi kolajnami).

Država, ki je takorekoč v razsulu, je — paradoksalno — dosegla največje uspehe prav v ekipnih športih. V prvi vrsti gre omeniti velik dosežek moške košarkarske reprezentance, ki je na svetovnem prvenstvu v Argentini osvojila zlato kolajno. Košarka je bila tudi letos nasploh jugoslovanski »paradni« šport. Svetovnemu naslovu gre prištet prvo mesto na Igrah dobre volje v Seattlu ter, seveda, evropski klubski naslov, ki si ga je drugo leto zapored priborila splitska Jugoplastika (sedaj POP 84). Njen košarkar Toni Kukoč je bil proglašen za najboljšega evropskega košarkarja, na lestvici najboljših športnikov, ki jo vsako leto objavlja francoska tiskovna agencija APF pa je zasedel osmo mesto. Triumf jugoslovanske košarke je dopolnila ženska reprezentanca, ki je na svetovnem prvenstvu v Maleziji za las zgrešila svetovni naslov in se je morala zadovoljiti z drugim mestom.

Srebrno kolajno so si na svetovnem prvenstvu priborile tudi rokometašice, medtem ko so bili nogometaši na italijanskem mundialu peti. Za »modre« je to največji uspeh na svetovnih prvenstvih po četrtem mestu leta 1962 v Čilu. Ob tem je treba še pripomniti, da so Prosinečki in soigralci dobro štartali na kvalifikacijskih tekmah za evropsko prvenstvo leta 1992 na švedskem.

Vaterpolisti so zmagali na Igrah dobre volje, osvojili so prvo mesto v evropskem pokalu v Rimu ter so tudi med favoriti svetovnega prvenstva, ki se bo začelo čez nekaj dni v Perthu v Avstraliji. V klubskih tekmovaljih je zagrebška Mladost osvojila naslov evropskega prvaka, beograjski Partizan pa je osvojil naslov evropskega pokalnega zmagovalca.

Jugoslovanski športniki so bili letos uspešni tudi v individualnih športih. V atletiki je postal Dragan Topić v Plovdivu svetovni mladinski rekord s skokom 2,37 m, v Splitu pa se je okinčal z zlato kolajno evropskega članskega prvaka. Snežana Pajkić je na evropskem prvenstvu osvojila zlato kolajno v teku na 1.500 m z novim jugoslovanskim rekordom; v skoku v višino je bila Biljana Ristić druga.

Atletom sledijo po številu uspehov teniški igralci, strelci, balinarji, namiznoteniški igralci, rokoborci, veslači,



Svetovni košarkarski prvak:
Jure Zdovc (Smelt Olimpija)

karateisti, padalci, kajakaši na divjih vodah, alpinisti in šahisti.

Teniška igralka Monika Seleš se je letos prebila na drugo mesto svetovne lestvice, Goran Ivanišević je osvojil nekaj prestižnih zmag. Raymond Debevc, Jasna Šekarić, Mirjana Horvat, Ester Poljak, Mirela Skoko, Goran Maksimović in Nemanja Miroslavljev so se proslavili na velikih mednarodnih strelskih tekmovaljih. Balinarji so na svetovnem prvenstvu v Innsbrucku osvojili skupno 19 kolajn. Na evropskem namiznoteniškem prvenstvu v Göteborgu so »modri« posegli po eni zlati kolajni (Lupulescu in Primorac v moških dvojicah) in dveh bronastih kolajnah.

Rokoborec Šaban Trstena je postal evropski prvak v prostem slogu v kategoriji do 52 kg, svetovno prvenstvo v grško-rimskem slogu v Rimu pa je »prineslo« Jugoslaviji še dve bronasti kolajni.

Po dolgi pavzi so se spet proslavili tudi telovadci: Lojze Kolman je na evropskem prvenstvu v Lausannu osvojil tretje mesto na drogu.

Zelo dobro so se odrezali tudi padalci. Na svetovnem prvenstvu, ki je bilo na Bledu, je v skokih na cilj Branko Mirt osvojil svetovni naslov, Mira Grčić pa je bila v isti disciplini druga med mladinkami.

Med športniki, ki niso osvojili kolajn, a so vseeno ponesli jugoslovanski šport v sam svetovni vrh (oziroma med najvišje vrhove...), so bili alpinisti. Med vsemi dosežki odmeva prvenstvena smer Toma Česna v Južni steni 8.510 m visokega Lothseja, ki jo je Reinhold Messner imel za »alpinistični problem leta 2.000«. Letos se je na Everest povzpela prva Jugoslovanka, Slovenka Marija Štremfelj, in to v okviru mednarodne odprave Alpe Adria Sagarmatha, ki jo je organiziralo Slovensko planinsko društvo Trst. Tudi zamejci smo torej prispevali k letošnjim uspehom jugoslovanskega športa...

Dirka tris

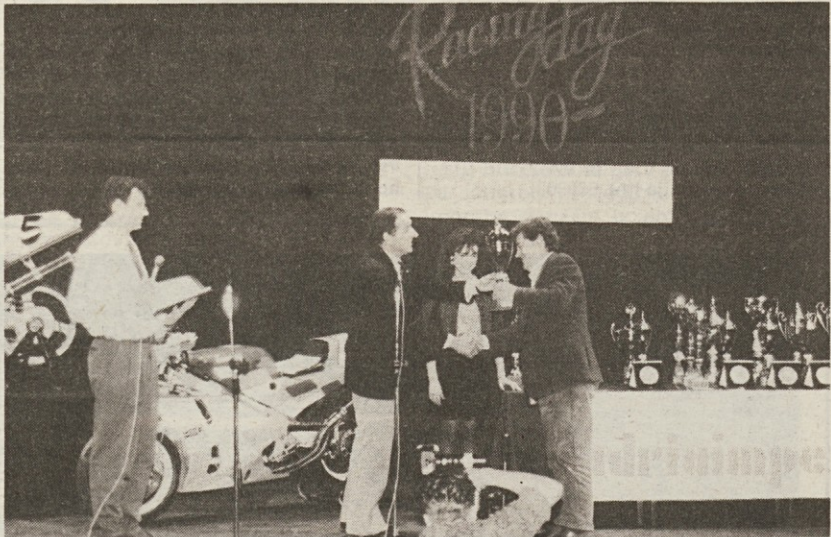
RIM — Zmagovita kombinacija dirke tris je 5-12-11. Dobitnikov je bilo 105, prejeli pa bodo po 11.522.600 lir.

Primotor klub načrtuje strateško preobnovo

Vrnitev k izvirnim ciljem

Primotor klub, edino slovensko motociklistično društvo pri nas, ki združuje v svojih vrstah tako tržaške kot goriške ljubitelje motorizma, stopa v peto leto svojega delovanja, a si je v razmeroma kratkem času že pridobil velik ugled, ne le v slovenskem okolju (kjer je na športnem področju zapolnil precejšnjo vrzel ob premoči tradicionalnih panog), temveč tudi v deželni in celo vsedrjavni stvarnosti tega športa.

Na rednem občnem zboru društva, ki je bil pred nedavnim v Šoševi hiši na Proseku, je prišla do izraza ugotovitev, da društvo zdaj celo preživlja neko krizno obdobje, ki pa je v bistvu posledica njegove nagle (in nepričakovane) rasti. Tako se je društvo v zadnjem obdobju vse preveč posvetilo dirkalni dejavnosti in pa organizaciji pomembnih tekmovalj, premalo pa je poudarilo družabni aspekt svojega delovanja, čeprav je bilo prav združevanje slovenske mladine v društvo eden od poglavitnih ciljev, ki so si ga postavili ob nastanku Primotor kluba. Tako je po eni strani društvo prodrla v italijanski motociklistični svet in se uveljavilo bodisi z nastopi svojih tekmovalcev, bodisi z izvedbo tekmovalj, še zlasti pa Trofeje Alpe-Jadran (letos so bile tri dirke, ob tem pa še končno nagrajevanje v Gorici, med drugim pa je Primotor klub priredil tudi društveni praznik »motomiting«, šest skupinskih izletov in pa izlet v Bologno ob priliki razstave »motorshow«, po drugi strani pa je bilo v samem društvu občutiti določeno nezadovoljstvo, ki je v minulemu letu privedla celo do zmanjšanja števila članov.



Na občnem zboru so se zato dogovorili za reorganizacijo društva, posebno še za strateško preobnovo s povratkom k izvirnim ciljem društva, postavljenim ob njegovem nastanku. Tako bodo odslej na tekmovalnem področju največ pozornosti namenili nastopom lastnih pilotov (to so Jasna Parovel, Andrej Kosmač, Peter Braini, Edmund Hlabian in Adriano Petelin), povečali pa bodo tako imenovano turistično dejavnost. V ta namen bodo izdali letni program izletov. Udeležba in organizacija Trofeje Alpe-Jadran sta še vprašljivi, kajti na reškem dirkališču Grobnik so v teku preureditvena dela

(po lanskim številnim, tudi smrtnih nesrečah - 52 padcev v dveh dneh). Menda pa je najzanimivejša novost ta, da je v polnem teku postopek za pridobitev lastnega dirkališča za motokros na Goriškem.

Soglasna izvolitev širokega, štirinajstčlanskega odbora (76 glasov za, en proti, en vzdržan), je najboljšje jamstvo za uresničitev načrtov v novi mandatni dobi, za katero se obeta, da bo še bolj zahtevna od dosedanjih.

Na sliki: z nedavnega slovesnega nagrajevanja Primotor kluba za trofejo Alpe-Jadran v goriškem Kulturnem domu

Spodbudni nastopi tekmovalne skupine plavalnega kluba Bor

Plavalni klub Bor je letošnjo sezono sicer začel z nekaj zamude zaradi vzdrževalnih del v bazenu pri Alturi, kjer poteka vadba. Kljub temu pa so člani tekmovalne skupine kaj kmalu dosegli zadovoljivo formo, tako da so že prve dni novembra bili na nekaterih tekmovaljih. Ti nastopi so bili bolj preizkusnega značaja, medtem ko zadnji kažejo na zelo velik napredek. Izredno razveseljivo je, da se je tekmovalna skupina letos precej okrepila, zlasti z zelo mladimi člani, kar daje misliti o veliki perspektivnosti tekmovalne dejavnosti. Mimogrede omenimo, da je število članov letos naraslo na 90, kar zagotavlja klubu že pomembno vlogo ne samo na področju tekmovalne dejavnosti, šole plavanja in rekreacije, ampak tudi pri ohranjanju zdrave narodne zavesti.

Rezultati dveh nedavnih tekmovalj na deželni ravni:

»Trofeja delfini«

50 M HRBTNO DEČKI: 1. D. Radin (82) FIN 45'6; 22. M. Kalc (82) 1'02'4; 35. O. Perosa (83) 1'15'0; 43. L. Peric (84) 1'27'8; 44. W. Bullo (83) 1'28'8; 50. D. Bukavec (82) 1'38'3; 52. W. Zanon (84) vsi Bor 1'52'4.

50 M HRBTNO DEKLICE: 1. F. Laterza (83) USTN 56'8; 16. B. Cesar (83) 1'20'1; 17. M. A. Glavina (84) 1'21'3; 19. A. Bandino (83) 1'22'0; 29. F. Ciacchi (83) vse Bor 1'34'9;

25 M DELFIN DEČKI: 1. L. Mirabile (82) ASC 20'6; 21. M. Kalc (82) Bor 35'5.

Začetniki A in B (medpokrajinski)
200 M MEŠANO DEKLICE (A kat.): 1. T. Bernardi (79) USTN 2'50'3; 14. N. Corossez (79) 3'25'8; 23. J. Simčič (80) 3'47'1; 24. I. Perosa (79) vse Bor 3'57'3.

100 M DELFIN DEKLICE (B kat.): 1. G. Galletti (81) USTN 1'32'8; 6. M. Kovačič (81) Bor 1'57'2.

200 M PRSNO DEKLICE (A kat.): 1. D. Chmet (79) Edera 3'10'2; 17. N. Corossez (79) 3'54'7; 19. J. Simčič (80) 4'03'0; 22. I. Perosa (79) vse Bor 4'25'5.

200 M PRSNO DEKLICE (B kat.): 1. A. Scarpellini (81) Altura 3'53'8; 11. E. Frandolič (81) 4'48'3; 12. M. Kovačič (81) obe Bor 4'55'3.

200 M PRSNO-DEČKI (B kat.): 1. M. Ugrin (80) Altura 3'30'7; 10. D. Carli (81) Bor 4'29'5.

Zamejsko šahovsko prvenstvo za memorial Zlatka Jelinčiča

Danes ob 15.30 se bo v Prosvetnem domu na Opčinah nadaljevalo 8. zamejsko šahovsko prvenstvo ZSSDI za 4. memorial Zlatka Jelinčiča. Na sporedu bodo prvi finalni boji. V finale A, iz katerega bo nato izšel prvak, so se uvrstili Filipovič, Fabjan, Bednarik, Rudež, Bajc, Antončič, Lakovič in Pertot, v finale B pa Povše, Jelinčič, Benedetič, Prašelj in Ukmar. Turnir je v aktivnem šahu, zaključil pa se bo prihodnjega januarja.

»Kresna noč« v sovodenjski telovadnici



Kotalkarji in kotalkarice kulturno športnega društva Vipava s Peči so prejšnji konec tedna (v soboto in nedeljo) priredili v občinski telovadnici v Sovodnjah prijetno božično revijo na temo »Kresna noč« (foto Čubelj)

Na državnem kvalifikacijskem turnirju v Modeni

Krasovi tretjekategorniki so bili tokrat manj uspešni



Biserka Simoneta

Pred božičnimi prazniki so Krasovi tretjekategorniki opravili drugo preizkušnjo za kvalifikacije na državno prvenstvo. Turnir je bil v Modeni, pet Krasovih namiznoteniških igralcev pa ni ponovilo velikih uspehov iz Piacenze. Rezultati so seveda bili, vendar ne

taki kot smo si jih nadejali. Kaže, da forma krasovcev upada, kar pa še ni vzrok za preplah. Med božičnim premorom bi se morala telesna pripravljenost ponovno dvigniti, tako da bo v vuponu na začetku drugega dela prvenstvenih lig. Poglejmo najprej rezultate Krasovih igralcev: tretje do četrto mesto Biserke Simoneta, peto do osmo mesto Tanje Ravbar in uvrstitev med prvih šestnajst Monike Radovič. Igor Milič si je priporil prvo točko za kvalifikacije. V sicer izenačeni konkurenci se je uvrstil od 16. do 32. mesta. Napredek v igri je pokazal Marjan Milič, vendar brez vidnejših rezultatov.

Deželne priprave

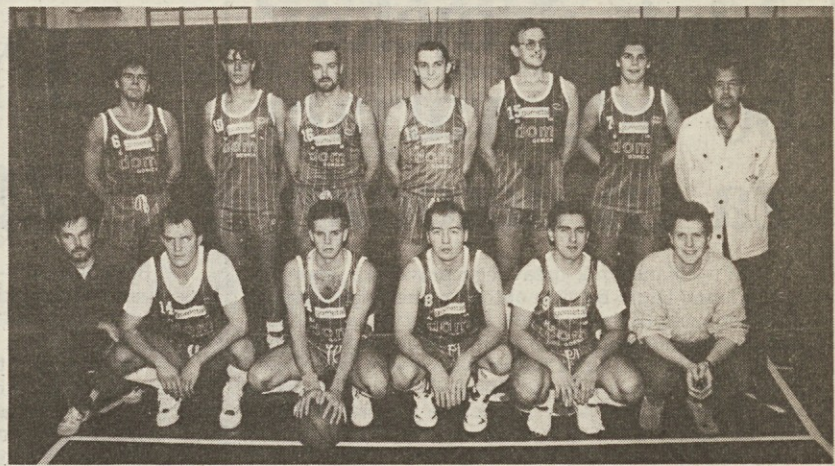
Predvčerajšnjem so se v zgonski telovadnici pričele štiridnevne deželne priprave nekaterih namiznoteniških igralcev. Na priprave so bili poklicani naraščajniki, to je mlajši in starejši pionirji, vendar na njih manjkata najboljši pionirki Jadranka Cergol (Bor) in Katja Milič (Kras), ki sta bili poklicani na državne priprave. V Zgoniku trenira dvanajst predstavnikov osmih deželnih društev (Bora, Krasa, Sakure, Latisane, Azzurre, CMM, Chiadina in San Marca) pod vodstvom trenerja Serčerja (Kras) in Cosciani (CMM) ter sparring partnerjev Monike Radovič in Biserke Simoneta (Kras), Fantolina (San Marco) in Alessandre Cosciani (CMM). Treninji potekajo v dopoldanskem in popoldanskem času s premorom organiziranega kosila. Skupne priprave bodo športniki zaključili danes. (J. J.)

Promocijsko košarkarsko prvenstvo na Goriškem Domovci pod pričakovanji

Prejšnji teden se je na Goriškem izteknel prvi del letošnjega košarkarskega promocijskega prvenstva. Izkupček domovcev bi bil lahko znatno izdatnejši, saj so v sedmih srečanjih doživeli kar štiri poraze. Igralci so sicer dokazali, da so zmogni presenetiti tudi najmočnejše ekipe prvenstva. Po dveh uvodnih spodrslih, ko so nastopili brez strelca Puiattija, so zabeležili tri zaporedne zmage. V tem delu prvenstva so igrali res brezhibno, saj je obramba končno začela pravilno delovati, v napadu pa so polnili nasprotnikov koš z res učinkovitimi, večkrat tudi aktivnimi akcijami. Žal jim je v odločilnem srečanju na domačih tleh proti vodeči Albi iz Krmina sreča obrnila hrbet. Kljub izjemni obrambi so v napadu odpovedali in pomembna zmaga je tako splavala po vodi. Ta poraz (v srečanju proti Albi se je med drugim hudo poškodoval standardni bek Orzan) je verjetno psihološko vplival tudi na nedavni zadnji nastop v Gradežu, ko so ponovno odpovedali na vsej črti.

Prvenstvo je sicer še zelo dolgo, saj bodo po povratnem delu igrali še dodatnih sedem srečanj na podlagi posebnega sistema, ki ga bo federacija izoblikovala na podlagi uvrstitve na skupni lestvici. Z napredovanjem letos verjetno ne bo nič, toda priložnosti za boj za osvojitve prestižnega mesta tik pod vrhom bo prav gotovo še veliko.

O prvem delu prvenstva nam je Domov trener Peter Brumen povedal: »Pred pričetkom letošnjega prvenstva smo želeli ustvariti ekipo, ki nam bi prinesla najmanj borbo za prestop v višjo ligo. Če že nismo uresničili vseh



začetnih zastavljenih načrtov, da bi ekipo okrepili z dvema igralcema, nam je uspelo pridobiti vsaj enega. Zaradi težav, ki pač nastopijo v ekipi, katere igralci so redno zaposleni ali obiskujejo šolo, se nismo uspeli preriniti med najboljše postave. Žal mi je, da nismo vidnega napredka v igranju kronali z večjim uspehom.

»Značilna tekma in tudi ena izmed odločilnih za naš bolj smeli jutri,« je nadaljeval Brumen, »je bila tista z vodečim Krminom, kjer smo odigrali eno najboljših obrambnih inčine Domove košarkarske ekipe. Žal nismo uspeli odnesti pomembnih točk zaradi nekoliko neupešnega dne najboljšega strelca, pa tudi zaradi nenađejane poškodbe drugega ali tretjega igralca v ekipi. Verjetno je tale neuspeh negativno vplival na vso ekipo, kajti v zadnjem

srečanju prvega dela sezone smo igrali brezkrvno. To pomeni, da si nismo bili podobni samim sebi. Ne obramba, ne napad nista delovala tako, kakor bi morala. Naši najboljši igralci niso dali od sebe tistega, kar bi po vseh pokazateljih morali dati.

»Zaključiti prvi del prvenstva s tremi zmagami in sedem odigranih tekem,« je še povedal Brumen, »ni najbolj spodbudno. Letošnje prvenstvo bo sicer nekoliko daljše — s tem se ne želimo tolažiti — ampak pričakujem, da bomo v naslednjih dveh mesecih uspeli našo igro pripeljati do neke logične izpeljave napadov in obrambe in s tem potrditi ali uresničiti tiste vnaprej vdane želje.« (af)

Na sliki (Foto Čubej): Domova postava, ki nastopa v letošnjem promocijskem prvenstvu.

Kot rezultat večje strokovnosti in združevanja moči na Goriškem Mladi slovenski nogometaši v ospredju

Če velja ugotovitev, da je slovenska odbojka na Goriškem že dobro desetletje v ospredju, drži tudi dejstvo, da se letošnja mladinska nogometna prvenstva odvijajo v znamenju slovenskih postav. Dosedanji prvenstveni potek naših ekip je izredno pozitiven in časi, ko so naše postave zapuščale igrišča z desetimi in več zadetki v mreži, so že mimo.

Od petih postav, ki nastopajo na Goriškem, sta dve na vrhu lestvice, ostale pa sodijo med najboljše. Razlogov za letošnji uspeh je brez dvoma več. Po našem mnenju pa sta k zdajšnjemu stanju v največji meri prispevala večja strokovnost tehničnega kadra in združevanje moči.

Odgovorni pri naših nogometnih društvih so namreč spoznali, da si tudi mladinske ekipe zaslužijo strokovno in s tehničnega vidika dobro pripravljen trenerski kader. Mladinske ekipe niso več postranska dejavnost posameznih društev. Postale so primarna skrb in to dokazuje tudi zanimanje, ki ga društveni odborniki in drugi kažejo z množično prisotnostjo na prvenstvenih tekmah.

Vprašanje združevanja moči pa je na Goriškem aktualno že dobrih desetlet. Scenarij, ki je predvideval združevanje predvsem članskih vrst, se ni uresničil, zamisel pa se je udeležila v mladinskih vrstah. Od petih goriških ekip so namreč kar štiri izraz združevanja. Le doberdobska postava cicibanov Mladosti se je »izognila« te izbiri, predvsem zaradi velikega števila mladih kraških nogometašev. Ne glede na to so Doberdobci želi izreden uspeh.

Naraščajniška postava Juventine, ki je v bistvu izraz treh slovenskih društev, Mladosti, Sovodenj in Juventine, je med najboljšimi, in to v prvenstvu, ki je izredno kakovostno tudi zaradi prisotnosti Pro Gorizie, Cormoneseja, Muggesane in Gradeseja, katerih članske vrste nastopajo v meddeželni oziroma promocijski ligi. Postava trenerja Evgena Ferfolje, ki ima veliko zaslug, da je na Goriškem prišlo do



Združena postava najmlajših Juventine

združevanja moči, je dokaj homogena, čeprav izstopajo nekateri posamezniki. Zato ni slučaj, da so nekateri igralci iz te ekipe že nastopili v članski enajsterici Juventine v 1. AL (Marušič, Peršolja, Peteani, Devetak).

Goriške nogometne izvedence pa je izredno presenetilo prvo mesto, ki so ga dosegli najmlajši Juventine. Slednja je ravno tako izraz združevanja moči in je doslej žela vrsto uspehov ter je tudi glavni kandidat za končno zmago, kar bi za slovenski nogomet na Goriškem predstavljalo zgodovinski uspeh.

Mesto med najboljšimi si je po prvem delu prvenstva zagotovila tudi postava začetnikov Sovodenj. Ravno tako uspešni so cicibani Sovodenj, ki so izraz najmlajših predstavnikov Juventine in društva ob sotočju Vipave in Soče.

V mladinskem nogometnem okolju prihaja do izraza tudi ekipa cicibanov Mladosti, ki je zabeležila 8 zaporednih zmag z razmerjem v golih 37:4. O teh zavirljivih uspehih smo se pogovorili s trenerjem Darijem Frandoličem, ki

nam je povedal, da so odlični rezultati sad velikega truda in požrtvovalnosti društva, otrok in družin samih. Odlično sodelovanje med raznimi okolji je bilo podlaga za dobro in sproščeno delo na tehničnem področju. Ekipa šteje 20 igralcev, od katerih je 18 redno vpisanih v nogometno zvezo. Za naše razmere je število enkratno, saj razen redkih izjem vsi obiskujejo osnovno šolo v Doberdobi. Vsekakor je bil letošnji uspeh delno pričakovan, ker so igralci Mladosti Sobema tudi starejši od vrstnikov. Po Frandoličevem mnenju gre za ekipo, ki veliko obeta tudi v bodočnosti, seveda pod pogojem, da bodo igralci vseskozi vestno trenirali.

Tudi predsednik Mladosti Nordio Gergolet se je laskavo izrazil o ekipi cicibanov in delu trenerja. Podčrtal je hvaljevredno prizadevanost odbornikov društva, ki so skrbeli za ekipo, in nadvse koristen doprinos staršev. Kot trener Frandolič, je tudi doberdobski predsednik izrazil zahvalo sponzorju Sobema, ki že tretje leto podpira mladinske ekipe Mladosti. Gergolet meni, da je uspeh ekipe cicibanov spodbuden za samo društvo, ki je ubralo pot vrednotenja mladih domačih nogometašev. (r. p. - m. j.)

Danes prijateljska tekma Juventina - Azzurra

Štandrea Juventusina ne pozna počitka. Campijevi varovanci so namreč v nedeljo nastopili v Pierisu v okviru deželnega pokala, danes ob 14.30 pa bodo v Gorici, v Stražicah, odigrali prijateljsko tekmo proti Azzurri, ki predstavlja največje presenečenje letošnjega goriškega prvenstva v 3. amaterski ligi.

Tabaj in tovariši, ki staro leto zapuščajo na 2. mestu na skupni razpredelnici, si nadejajo, da bodo tako uspešno tudi nadaljevali. Prvo nedeljo v novem letu bodo gostovali v San Giorgio di Nogaro, prvi del prvenstva pa bodo sklenili na domačem igrišču proti Aquileii.

Dvajsetletni strelec z Jazbin

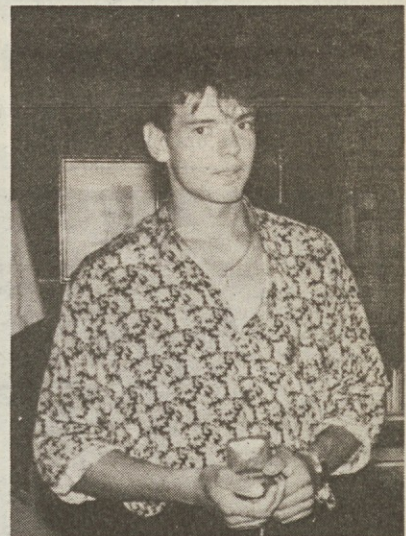
Edi Skok blesti

Edi Skok, dvajsetletni fant z Jazbin, je z vrsto uspehov zaključil svoje nastopanje v mladinskih strelskih vrstah. Letos je zabeležil nekaj res izjemnih uspehov. V začetku sezone je bil sicer nekoliko slabši, tako da si je verjetno napravil vključitev v mladinsko državno reprezentanco, zato pa je kasneje premagoval tako vrstnike iz reprezentance kot tudi vrsto starejših strelcev. Tako je na primer celo zmagal na eni izmed tekem svetovnega pokala v streljanju na glinaste golobe, in sicer v *double trapu*, bil je najboljši v tej disciplini tudi na državnem prvenstvu in tretji v klasičnem olimpijskem *trapu* (*fossa olimpica*).

Ko smo ga pred dnevi obiskali, smo ga zmotili pri vsakodnevnih opravilih na kmetiji. Po očetovi smrti je prevzel vse njegove odgovornosti na posestvu, ki ga upravlja s stricem Armandom. Armando Skok je sploh odkril strelske sposobnosti mladega Edija in ga vpejal v ta šport. Edi Skok je sedaj član kluba iz Gradišča, kjer ima razmeroma dobre pogoje za vadbo, čeprav ne takšnih, kot jih imajo njegovi glavni konkurenti. V Italiji je strelstvo izredno razvito in perspektivni strelci iz najbolj bogatih klubov se udeležujejo posebnih taborov, kjer jih fizično in psihično pripravljajo na tekme.

Pogovor z Edijem se je usmeril v zamujene priložnosti lanske sezone, med katerimi je bila osrednja neposredna uvrstitev na olimpijske igre v Barceloni 1992. leta: zmago na tekmi za svetovni pokal bi bil moral potrditi še z dvema nastopoma na drugih dveh pokalnih tekmah, a za to sploh ni vedel oziroma ga niso prijavili. V njegovem pripovedovanju ni čuti zagrenjenosti. Najbrž verjame, da bo še dovolj priložnosti za uveljavitev.

V športu, ki zahteva bliskovito reagiranje, močno koncentracijo in seveda ostro oko, je priprava na tekme izrednega pomena. Skok išče sam zbravnost v gozdu in med tratami, vadi pa na strelišču društva v Gradišču. Pri *trapu* imaš na razpolago dva strela, da zadeneš glinasto ploščico — »goloba«, ki frči s hitrostjo 120 km/h par deset metrov pred teboj. Če ga ne zadeneš v prvo, lahko še popraviš z drugim strelom, medtem ko imaš pri *double trapu* dva strela za dva goloba. Ta razmeroma mlada disciplina mu je prinesla tudi največje uspehe, čeprav osebno šteje za bolj pomembne uveljavitev v *trapu*, kjer že sedaj nastopa vsa itali-



Edi Skok

janska, s tem pa tudi svetovna strelska smetana.

Novo leto začenja Edi Skok s prehodom v člansko konkurenco. Trda bo, pravi. Toda čeprav je skromen in tih, je tudi ambiciozen. Domači ga brez zadržkov podpirajo in mu običajno sledijo na tekmovanjih. V letih nastopanj v mladinski konkurenci si je nabral mnogo izkušenj, ki jih bo s pridom uporabil tudi v članski konkurenci. Seveda, lažje bi mu bilo, če bi imel močnega sponzorja ali bogat klub, če bi semtertja tudi kdo drug poskrbel za kritje stroškov, ki pri tem športu res niso majhni. »Nekaj patron dobi od tovarne, to je vse«, benti stric Armando. Ko zmaguje, si z nagrado pokrije del potnih stroškov. Toda na tekmi, kjer odstrelja vse serije od izločitvenih do finala, shuja tudi po dva kilograma.

Edi vsaj na videz ob takih razmišljanjih niti ne trene. Verjetno mu ni vseeno, ko mu kak sodnik namigne, naj spremeni priimek, ko vidi, da imajo mnogi manj talentirani bistveno boljše pogoje za napredovanje v tem športu. Doslej je zvečine »nastavljal nogo« drugim, rušil sheme napovedanih rezultatov in blestel kot joker. Seveda lahko po tej poti tudi nadaljuje in še nadalje meša štrne najboljšim. Še bolj pa bi njegove sposobnosti lahko prišle do izraza, če bi v družini najboljših tudi uradno bival. (T. G.)

obvestila - obvestila - obvestila

SMUČARSKI ODSEK ŠD BREG
priredi smučarske izlete s tečaji 13., 20., 27. januarja ter 3. februarja 1991. Vpisovanje in informacije v telovadnici v Dolini v četrtek, 3. in v petek, 4. januarja, od 20. do 21.30.

SK DEVIN
priredi smučarske tečaje in izlete štiri nedelje v januarju: 6., 13., 20. in 27. v Podklostru (Arnoldstein). Vpisovanje in informacije vsak torek od 20.30 do 21.30 ali na tel. št. 200236 in 200782.

SPDT - SMUČARSKI ODSEK
prireja januarja '91 smučarske tečaje in izlete. Za informacije in vpisovanja na sedežu ZSSDI v Ul. sv. Franciška 20 v uradnih urah (tel. 767304). Informacije dobite tudi pri odborniku Pavlu Fachinu (tel. 742488).

ZSSDI
obvešča, da bo od danes, 29. t. m., do 5. januarja urad v Trstu zaprt.



Cicibani Mladosti, ki vodijo na lestvici

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 7.00.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mail oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

sobota, 29. decembra 1990

TRST Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik **Dušan Udovič**
Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Mati dvojčkov bo odgovarjala za en detomor

RIM — Namestnik državnega pravdnika Malerba je Marianno Digio Battista obtožil namernega uboja v obtežilnih okoliščinah, padla pa je prvotna obtožba dvojnega namernega umora. Obdukcija trupelc dveh nedonošenčkov, ki ju je Battistova v sredo zjutraj rodila in nato vrgla v koš za odpadke, je namreč pokazala, da je bila ob rojstvu najbrž živa le deklica, medtem ko naj bi bil njen bratec, ki je bil tudi mnogo manj razvit, rojen že mrtev.

Ti rezultati naj bi potrdili izjave nekega bolničarja, ki je povedal, da je približno ob 9. uri zjutraj - približno 2 uri po porodu - iz koša za odpadke slišal nekakšne šume. Po drugi strani pa vse to demantira trditve Battistove, ki je preiskovalnemu sodniku povedala, da sta bila dvojčka rojena mrtva in »ker ni vedela, da je noseča, je iz sramu trupelci vrgla v smeti«. Ženska je tudi trdila, da naj bi jo septembra pregledal neki ginekolog, ki tudi ni odkril nosečnosti. Poleg tega je še povedala, da naj bi v starosti 11 let že rodila mrtvega otroka, ko naj bi jo posilil neki moški. Vse to in pa strah, da bi 16-letni hčerki priznala, da se sestaja z nekim moškim, ki ni njen oče, naj bi Battistovo prisililo, da je trupelci vrgla v smeti.

Po napadu v Ul. Gobetti v Bologni, ki je terjal dve smrtni žrtvi

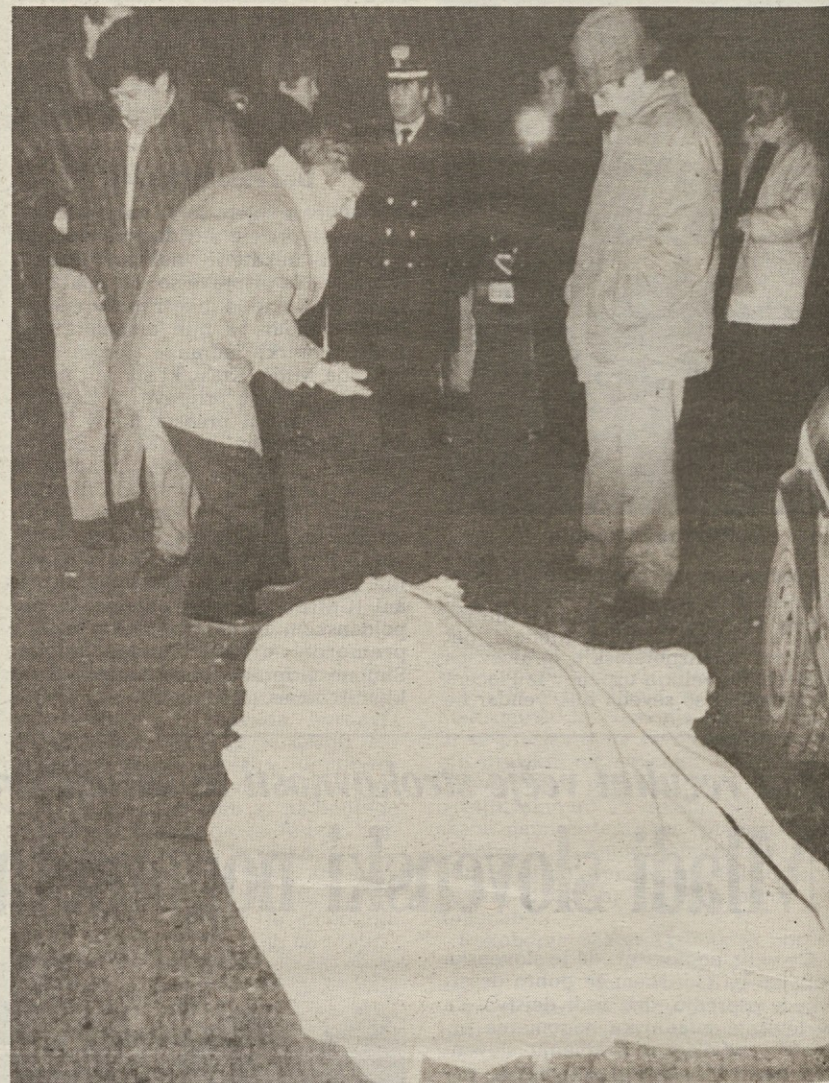
Prefekt zahteva, naj občina zgradi 5 naselij za nomade

BOLOGNA — Včeraj je bolonjski prefekt Giacomo Rossano v noti, ki jo je poslal županu Renzu Imbeniju, v njegovi odsotnosti pa jo je prejel njegov namestnik Franco Degli Esposti, formalno zahteval od občinske uprave, naj uresniči načrt, ki ga je občina predstavila leta 1987, izglasovala pa januarja letos. Načrt predvideva ureditev petih naselij za nomade. Noto je prefektura napovedala že včeraj takoj po sestanku pokrajinskega odbora sil javne varnosti, v katerih slednje ostro odgovarjajo na napade župana. Ta je namreč dejal, da bi morali policaji drugače ukrepati ob priliki napada na nomadsko taborišče v Ul. Gobetti, ki je zahteval dva mrtva in dva ranjena.

Občina bi morala pet nomadskih naselij dograditi do sredine prihodnjega leta, vendar pa je očitno v zamudi, saj sedaj delujeta le dve.

Škofov vikar v Bologni Claudio Stagni je v neki reviji napisal, da sta nedavna umora v nomadskem taborišču in na bencinski črpalki pri Bologni **(na telefoto AP)** »strašno znamenje« današnjih trdih časov, kjer »ni več prostora za človeške vrednote«.

V tem oziru je stanovski sindikat FAIB-Confesercenti izdal tiskovno sporočilo v katerem je rečeno, da so črpalke v glavnem majhne, nepraktične in dotrajane, kar le spodbuja roparje pri njihovem umazanem poslu.



Zadnji statistični podatki potrjujejo stalno naraščanje populacije Na svetu je več kot 5 milijard ljudi

RIM — Svetovno prebivalstvo stalno narašča, tako da zadnji statistični podatki za leto 1990 navajajo, da je na našem planetu približno 5 milijard in 24 milijonov ljudi. Številka je le približna, ker na obširnih območjih sploh ni popisov prebivalstva, a je po mnenju strokovnjakov precej verodostojna.

Iz teh podatkov izhaja, da je povprečna gostota 34 prebivalcev na kvadratni kilometer. Seveda pa so precejšnje razlike v gostoti tako glede na celine kot na države. Najgostejše

naseljena je Azija, ki ima brez azijskega dela Sovjetske zveze 107 prebivalcev na kvadratni kilometer. Sledi ji Evropa, ki ima brez evropskega dela Sovjetske zveze in Turčije 100 prebivalcev na kvadratni kilometer. Pod svetovnim povprečjem je Afrika z 20 prebivalci na kvadratni kilometer, sledijo ji Amerika (16), Sovjetska zveza (13) in Oceanija, ki ima le 3 prebivalce na kvadratni kilometer.

Tudi na posameznih celinah pa porazdelitev ni homogena. V Evropi je najmanj ljudi na Skandinavskem po-

lotoku, na Norveškem le 13 prebivalcev na kvadratni kilometer, še redkeje pa je naseljena Islandija, ki ima le dva prebivalca na kvadratni kilometer. Povsem razumljivo so najgostejše naseljene mestne države. Monakovo ima tako kar 18 tisoč 121 prebivalcev na kvadratni kilometer, Gibraltar 4 tisoč 861 in Vatikan 2 tisoč 273 prebivalcev. Italija je nad evropskim povprečjem, saj ima 191 prebivalcev na kvadratni kilometer pred njo pa so še Velika Britanija (233), ZRN (246), Belgija (325) in Nizozemska (357).

**Tisoče
izgubljenih
je bilo najdenih
v hladilniku
in v pralnem
stroju.**

II. GOSPODINJSKI STROJI - Z uporabo najbolj razširjenih gospodinjskih strojev se vsako leto izgubi v nič na tisoče kilovatnih ur in mnogo denarja. Povrhu pa se tega niti ne zavemo. Gre za žrtve toplotne disperzije ali slabega delovanja. Da bi ohranili ta denar v žepu in tako rešili energijo, ki bi se sicer izgubila v nič, potrebujemo samo malo dobre volje. Dovolj bi bilo, če bi odpirali hladilnik samo takrat, ko je to potrebno in če bi uravnali termostat na srednjo temperaturo. Dovolj bi bilo prižgati vodni grelec samo čez noč, naravnati temperaturo na 50 do 60 stopinj in preprečiti, da bi topla voda tekla, brez potrebe. Če uporabljamo pralni in pomivalni stroj samo takrat, ko sta povsem napolnjena, ne da bi pretiravali s temperaturo, lahko vsak izmed nas prihrani dodatni denar. Italija pa več kot 2 milijardi kilovatnih ur, kar pomeni 400 milijard lir. Če torej pogledamo malo dlje, bomo odkrili, da imamo v svojih rokah najbolj cenen in čist vir energije, kar jih poznamo. To je inteligentna poraba. Tista, ki preprečuje izgube in ki nas ne stane denarja in niti žrtvovanj. ENEL vlaga veliko sredstev za bolj učinkovite in čistejšie elektrarne in v iskanje obnovljivih energetskih virov. Pri tem pa od vsega začetka skrbi za informacije in svetovanje o »inteligentni porabi« energije, kar opravlja njegovih več kot 600 za javnost odprtih uradov na vsem državnem ozemlju. Konec koncev lahko vsak izmed nas naredi veliko, dovolj je le malo dobre volje. Če bomo združili svoja prizadevanja, ne bo to od nas zahtevalo nobenega truda.

INTELIGENTNA PORABA

Zanimalo bi me prejeti podrobnejše brezplačne informacije o inteligentni porabi, še posebej glede gospodinjskih strojev.

IME _____

PRIMEK _____

ULICA _____ ŠT. _____

POŠTNA ŠT. _____ KRAJ _____

SPOL M ☐ Ž ☐ STAROST 02/111

Izrezati, izpolniti in poslati v zaprti ovojnici na naslov:
ENEL - «CONSUMO INTELLIGENTE»
Ul. G. B. Martini 3 - 00198 RIM

**PREDSTAVLJA
NOV VIR
ENERGIJE**

ENEL